

Ára 12 fillér (4 lei)

MAGYAR HÍRADÓ

T. Nemzeti Múzeum könyvtárának

BUDAPEST

* KERESZTÉNY * NAPILAP *

IX. évfolyam, 253 (2537) szám.

Vasárnap

Nagyvárad, 1940 november 24

A városparancsnok búcsúja Nagyváradtól

Két és fél hónap kemény munkája hétfőn lezárul. A katonai közigazgatás kormányrendeletre megszűnik Nagyváradon is. A katonák, akiktől Erdély lakossága megtanulta a magyar rendet, fegyelmezettséget és hűséget, a közigazgatás polgári teréről visszatérnek fegyvereikhez. Hála és köszönet kíséri távozásuk alkalmával a katonai közigazgatásban résztvevő honvédség tagjait. Amit itt nálunk teljesítettek, azt három szóval csak így lehet kifejezni: derék munka volt!... És amily nehezebbre esik a búcsú ezektől a derék katonáktól, épp annyi reménnyel gondolunk arra, hogy távozásuk után is megmarad az a tiszta, egészséges közszellem a város és megye vezetésében, amelynek alapjait a legnehezebb kezdet kezdetén ők rakták le.

Vitéz Rajnay Károly tábormegparancsnok, a város katonai parancsnoka, egyébként a katonai közigazgatás megszűnése alkalmából az alábbi búcsúszavakat intézte Nagyvárad közönségéhez:

Nagyvárad Közönségéhez!

A katonai közigazgatás f. hó 25-én éjfélkor megszűnik.

Ez alkalomból őszinte köszönetet mondok mindazoknak, akik engem itteni munkámban olyan önzetlenül támogattak.

A keresztény magyarság az elmúlt 22 év alatt mérhetetlen sokat szenvedett. Ezen gyászos időszak súlyos rombolásokat végzett úgy a lelkekben, mint az anyagiakban.

Az őslakosság mindenben és mindenütt alárendelt helyzetbe került, szociális téren érdekében mi sem történt.

A letűnt uralmi rendszer itteni képviselőinek és gerinctelen támogatóinak nem mozdult meg a lelkiismeretük eme igazságtalanságok — mondhatnám talán lélekgyilkosságok — láttára.

Ily állapotok felkellették az erdélyi lelkekben a közéleti tisztaság — és a feltétlen becsületesség utáni vágyat.

E vágy valórváltását tartottam egyik elsőrendű kötelességemnek, hiszen ez minden együttélésnek az alapja.

Ennek megfelelően iparkodtam a román rendszer visszasságait kiegyenlíteni, az elesett magyarság ügyét magamévé téve igazságosan és lelkiismeretesen elintézni, az ellene elkövetett bűnöket jóvátenni.

Célul tűztem ki, hogy úgy az államot, mint a közéletet érintő minden visszaélést könnyörtelenül üldözzek, a magánélet tisztaságát megtámasszam és ennek végrehajtásában állhatatos is maradtam.

Vajjon mennyit sikerült mindebből megvalósítanom, jelen pillanatban nem tudom elbírálni, minden esetre azonban az odavezető út alapjait leraktam.

A legutóbbi napokban többek vágya teljesítésbe ment. Bár adná az ég, hogy senki se csatlakozzék reménytelen, a meghirdetett új magyar életbe vetett hitében.

Jártam a város külső részeiben az elesett magyaroknál, a látvány szívetfacsaró volt. Ennek gyógyítása érdekében bizonyos intézkedéseket folyamatba is tettem.

Most, hogy a város éléről távozom, egy kérelemmel fordulok Nagyvárad minden jobb helyzetben lévő polgárához, fáradjon ki ugyanoda, győződjék meg erről személyesen is és tudni fogja kötelességét.

Búcsúzásul mindenkinek a legjobbakat kívánom és „Isten veled” helyett ezt mondom: „Viszontlátásra.”

Nagyvárad, 1940 november 23.

Vitéz RAJNAY KÁROLY s. k.
tábormegparancsnok, városi katonai parancsnok.

Antonescu tábormegparancsnok aláírta Románia csatlakozását a hármass egyezményhez

Az új Európa alkotmánya van kialakulóban.

Berlinből jelentik: (Német Távirati Iroda.) Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter, Buti nagykövet, az olasz külügyminisztérium politikai osztályának vezetője és Kurusu berlini japán nagykövet, valamint Antonescu tábormegparancsnok román államvezető Berlinben jegyzőkönyvet írtak alá Romániának a Németország, Olaszország és Japán között 1940. szeptember 27-én megkötött háromhatalmi egyezményhez való csatlakozásáról. A jegyzőkönyv a következőképp hangzik:

Egyfelől Németország, Olaszország és Japán kormánya, másfelől Románia kormánya, meghatalmazottaik által a következőket állapítják meg:

1. Románia csatlakozik a Németország, Olaszország és Japán részéről 1940. szeptember 27-én aláírt háromhatalmi egyezményhez.

2. Amennyiben a háromhatalmi egyezményben említett közös szakbizottságok oly kérdésekről tárgyalnak, amely Románia érdekeit érinti, a bizottságok tanácskozásukba Románia képviselőjét is bevonják.

3. A háromhatalmi egyezmény szövegét csatolják a jegyzőkönyvhöz.

A jegyzőkönyvet, amelyet német, olasz, japán és román nyelven fogalmaztak meg, mindenik szövegében eredeti okiratnak tekintik. Az egyezmény az aláírás napján lép életbe.

Magyarország külpolitikai helyzete egyre jobban kidomborodik

A csatlakozások további sorrendjére nézve a Német Távirati Iroda hivatalosan közli, hogy a birodalmi kormány meghívására Tuka szlovák miniszterelnök és külügyminiszter rövidesen Berlinbe érkeznek.

Berlinből jelentik: Az *Esti Ujság* berlini munkatársának telefonjelentése: Berlinben olyan diplomáciai tevékenység van folyamatban, amilyenre még a Németbirodalom fővárosában alig volt példa. Antonescu és Sturza berlini látogatásai, Tuka és más külföldi államférfiak küszöbön álló berlini útja, mind azt mutatják, hogy az új Európa Magna Cartájának alapja lesz ez a háromhatalmi egyezmény. A Belvedere-kastélyban megindult folyamat a háromhatalmi egyezmény alapján Európa alkotmányának megteremtését eredményezi.

Magyarország új külpolitikai helyzete most már napról-napra, alakításokban is rendkívül érdekes és jellemző módon jut kifejezésre. Így például a német lapok megemlékeznek arról az estélyről, amelyet Ribbentrop báró pénteken adott a román államférfiak tiszteletére s amelyre a diplomáciai testület tagjai sorából csak hárman voltak hivatalosak: a japán nagykövet, az olasz ügyvivő és a magyar követ. Ebből az egyébként jelentéktelen diplomáciai mozzanathól is meglátni Magyarország új külpolitikai helyzetét. Berlinben azzal lehet számolni, hogy szinte naponta bekövetkeznek olyan diplomáciai események, amely az új Európa alapját, az európai rend végleges kialakulását szolgálja.

Jugoszláviának és Törökországnak szint kell vallania Törökország a szovjettel is szembekezdül ha nem szakít Angliával

Római politikai és diplomáciai körökben megelégedett hangon szólnak Antonescu, Tuka és Filov bolgár miniszterelnök berlini útjáról. Rámutatnak arra, hogy Románia után Szlovákia és Bulgária is csatlakozik a berlini háromhatalmi egyezményhez. Magyarország, Románia, Szlovákia és Bulgária csatlakozása után elmondható majd, hogy Délkelet-Európa számottevő politikai tényezői együttműködnek a tengelyhatalmakkal.

Római körökben egyelőre nem látják tisztázottnak Jugoszlávia és Törökország magatartását. Az olasz lapok megállapítják, hogy a csatlakozás Jugoszlávia részéről egyelőre nem valószínű.

Ami Törökországot illeti, Papen már ma dél előtt felkereste Szaradzoglu török külügyminisztert, majd Inönü köztársasági elnököt. Szófia diplomáciai körökben úgy tudják, hogy Papen nem ultimátumszerű felhívást intéz a török kormányhoz és a német diplomácia inkább a józan észszel igyekszik Törökország álláspontját megváltoztatni. Természetesen ankarai és szófia politikai körökben tisztában vannak azzal, hogy Törökország Jugoszláviához hasonlóan meg kell hogy hozza a végleges döntést, ki mellé áll. A német felhívással párhuzamosan Oroszország is nyomást fog gyakorolni a török kormányra. A szovjet kormánynak ezt az eljárását biztosra veszik. Ankarának tehát abban a tudatban kell döntenie, hogy immár nemcsak a tengelyhatalmakkal, hanem a Szovjettel is szembe fog állni, ha továbbra is Anglia oldalán marad.

- Nagypapa, olyan lámpánk van
amelyik megtakarítja a saját árát!

Tungstram Krypton lámpa az:
(A 40 dekalumenes 110 voltos
Krypton lámpa például 3 pengőt
takarít meg átlagos égéstartama
alatt régebbi lámpákhoz képest.)

Látogatás a budapesti Szent Gellért szállóban, a külföldi delegációk főhadiszállásán

Aki manapság a magyar főváros életét figyeli, önkéntelenül is megállapítja, hogy a most folyó európai háborút az utóbbi évek idegenforgalmának ez a dédelgetett kedvence, Budapest is megérezte. Mégis, a megcsappant idegenforgalom ellenére is van még egy-két előkelő szállodája a városnak, amelyekben a különböző nemzetiségű tárgyaló delegációk ütötték fel főhadiszállásukat s így ezek ma is teljesen békebeli képet mutatnak. Kiíváltképpen áll ez a Duna budai oldalán fekvő hatalmas fürdőpalotára, a Szent Gellért szállóra, amelyet a diplomaták és a külföldi előkelőségek különös előszeretettel keresnek fel.

A vendég, aki reggel modern kényelemmel berendezett szobájában ébred, ablakából a királyi méltósággal tovahömpölygő Dunát pillantja meg. A márványfolyosókon fényjelek villannak fel, jelezve, hogy a szállóban megkezdődött az élet. A város minden részéből elegáns autók érkeznek, amelyekből Budapest legszebb és legelegánsabb hölgyei szállnak ki. Ez az érdeklődés nyáron a szálló parkjában lévő hullámfürdőnek, télen pedig a pezsgőfürdőnek szól, amelynek mozaikdíszű pompázó márványtermében mesterséges napfénylámpák reflektorsóvjája alatt élvezik a fürdőzők a gyógyviz üdítő, vérpezsdítő hatását.

Délben az ebéd a szálló vendégeinek újabb szenzációival szolgál, hiszen a Szent Gellért szálló híres Gundel-konyhájának sakácsai már szinte rendszeresen nyerik el a nagy nemzetközi szakácsversenyek első díjait.

Délután öt óra felé ismét megváltozik a szálló hangulata. A hall felől átszűrődnek a jazz hangulatos melódiái és mint egy elragadó divatrevü színpontjai, úgy libbennek tova szemünk előtt az ötórás teára érkező hölgyek. Egy ilyen tea-délután mindenkinek tarka, felejthetetlen emléke marad, hiszen itt találkozik Budapestnek szórakozást kedvelő elegáns közönsége a szállóban lakó külföldi személyiségekkel, akik ott kapnak izelítőt a magyar közönség temperamentumából és vendégszeretetéből.

A kitünő hangulat óráról-órára fokozódik. Felvillannak a szálló ivlámpái és az élet most már az estélyi toalettek csillogó szimpompájában ragyog. A jazz elnémul, helyette halkán megszólal a lelkét elringató, szívzsongító cigánymuzsika. Nincs az a bánat, vagy lehangoltság, amelyet a vorázslatos hangok el ne üznének. Most a szálloda egy mesébéli álompalotához hasonlít. Olyan ez a meséből, fényből és parfüm-illathból összenőtt látomás, mint valami oázis a nyugtalan hétköznapok forgatagában.

Szolgálati cselédkönyvek kiadása

A m. kir. rendőrség nagyváradai különítménye 1083-1-1940. R. Kül. szám alatt az alábbi hirdetményt tette közzé:

Értesitem Nagyvárad város érdekelt közönségét, hogy a m. kir. rendőrség a szolgálati cselédkönyvek kiadását megkezdte.

A cselédekre (háztartási alkalmazottakra) vonatkozó intézkedéseket, a cseléd és a gazda közötti jogviszony szabályai s általában a cselédkérdés összes rendelkezései az 1876: XIII. tc. tartalmazza.

Ezen törvény legfontosabb szabályai:

1. Cselédkönyv nélkül háztartási alkalmazott el nem szegődhet és nem fogadható fel.

2. A szolgálati cselédkönyvet nagyváradai illetőségűek részére a rendőrkapitányság bejelentőhivatalában állítják ki.

Általános szabály, hogy a cselédkönyv kiállítására a cseléd illetőségi helyének hatósága illetékes, ezért a vidékről Nagyváradra jövő és itt szolgálni kívánók a cselédkönyvet illetőségi helyükön előre szerezzék be.

A cselédkönyv kiállításához a következő okmányok bemutatása szükséges: személyazonosságát igazoló okmány (születési, házassági anyakönyvi kivonat, illetőségi, vagy más, a személyazonosságát igazoló okmány), 2 db újabb fénykép és a helybenlakás igazolására a bejelentési szelvény. Atyai hatalom, vagy gyámság alatt álló egyének csak az atya, vagy gyám, férjes nő, a férj beleegyezésével szegődhetnek el cselédnek (Szülői, férji beleegyezés). A cselédkönyvet jelentkező a városi tisztiorvosi hivataltól beszerzett orvosi bizonyítványt is hozzon magával. Az orvosi bizonyítvány kiállítása díjtalan. A jelentkező a cselédkönyvbe ragasztandó 50 filléres okmánybélyeget, a cselédkönyv nyomtatási és kiállítási díja fejében 50 fillér készpénzt magával hozni köteles.

3. A szolgálati szerződés úgy szóval, mint írásban is köthető. A feltételek megállapítása a felek szabad egyezkedésétől függ.

4. A szolgálati viszony megszűnik közös meg egyezéssel, felmondással és a törvényben részletesen szabályozott okokból történő, azonnali hatályu elbocsátással, illetve szolgálati hely elhagyással.

5. A törvényes felmondási idő 15 nap, mely minden hó 15-én eszközlendő. Ha felmondás nem történik vagy elmulasztott az a jogi védelem, hogy a szolgálati szerződés további időre meghosszabbítást nyer.

6. A szolgálati szerződésből előadódó panaszok a rendőrség bejelentőhivatalában élőszóval adandók elő.

7. Fenthivatkozott törvényhatározmányainak áthágása kihágás képez és érzékeny büntetést von maga után.

Felhívom a cselédek (háztartási alkalmazottak) tartók figyelmét arra is, hogy a cselédet, mielőtt szolgálatba lépett, kötelesek a rendőrség bejelentőhivatalában, a cselédkönyv felmutatásával bejelentőlapon bejelenteni, a szolgálatból történő kilépéskor hasonlóképpen kell eljárni.

Végül nyomatékkal figyelmeztetem a cseléd-tartókat, hogy minden cseléd (háztartási alkalmazott) biztosítás céljából a Társadalombiztosító Intézetnél (Rimanóczy utca 24. sz.) is be és kijelentendő. A be- és kijelentés az intézetnél igénylendő úrlapon történik.

Nagyvárad, 1940. november 21.

Dr. Horváth György s. k.
m. kir. rendőrfőtanácsos,
a rendőrkülönítmény vezetője

Az Evolut Irodaszervező Vállalat, Budapest (V. Nagymező-u. 49 sz.)
f. hó 27, 28, 29 napján 10-19 óra között a „PANNONIA” Szálló
I. emelet 29-30-as számú termeiben

irodaszervezési bemutatót

tart.

A modern irodaszervezés — EVOLUT átirókönyvelés, kartotéktechnika (lánckartoték világszabadalom), függő irattár, ORMIG példánytöbbszörözés, ELLIOTT címezés — gyakorlati alkalmazásának szakszerű ismertetése.

Meghívók, keddtől a szálloda portásánál igényelhetők.

Három név

Három név, három magyar férfi. Három név, mely szűkebb hazánk történetének egyik legragyogóbb lapjára kerül és három magyar férfi, akiknek munkája adja meg legközelebbi jövőnk helyes vagy helytelen irányát. Három kitüntetés és három súlyos megterhelés; a múlt elismerése és a jövő feladataival való megrovás.

A múltban a törvényhatóságok vezetőinek kiválasztása elsősorban politikai szempontok szerint történt, a kiválasztottnak bírnia kellett a kormány bizalmát. Alkalmos volt a vezetésre bárki, aki a vezetés mesterségében jártas volt s ha valakit a kormány a főispánságra alkalmasnak és méltónak talált, az éppúgy lehetett zalai, mint hevesi főispán. Ma az egyéni rátermettség mellett még sok más körülményre is tekintettel kellett lenni. Most nem a törvényhatóságok továbbvezetéséről, hanem újra megteremtéséről, kiformálásáról van szó. Az új törvényhatóságoknak természetes alakulatnak kell lennie, tehát a vezető nem lehet idegen, hanem csak olyan, aki a saját intézkedéseit maga is érzi, aki egy test és egy lélek a reá bízott népesopporral, aki ren-

tanult románul és csak akkor lépett az ügyvédi pályára, amikor az uralmon lévők már úgy hittek, hogy nincs szükségük szaktudására és tapasztalataira s látták, hogy céljaikat állandóan keresztelzi. De ezután is ismételt tagja volt a városi tanácsnak, alpolgármester, sőt parlamenti képviselő volt és sokat tett a magyar ivztviselők és nyugdíjasok érdekében. Ha mindent nem tudott elérni, az nem rajta múlt. Nagy előnye, hogy a városnak nemcsak régi problémáit ismeri, hanem a mostani leromlásának is tanuja volt és jól tudja annak okait is. A helyes diagnózis már fél gyógyulás, hisszük, hogy a gyógyszereket is helyesen fogja megválasztani.

Lapunk sohasem üzött személyi kultuszt, azt a jövőben sem fogja tenni, nem tartjuk rakétáron a méztől csepegő dícsériádák kliséit, melyek a közelmúltban éppúgy használhatók voltak mint ma, de mindig igazságosan igyekszünk az érdemeket elismerni s a hibákat is meglátni. Előlegezett bizalommal fogadjuk közéletünk három kiszemelt vezetőjét és várjuk jövőendő érdemeiket. Nehéz munka vár rájuk. A katonai közigazgatás sok romot eltakarított, sok szemetet kisépelt, de maradt még tisztogatni való elég és főleg hátra van a tervszerű, jól átgondolt és biztos kézzel vezetett újjáépítés. Az Orádea Máriaút Szent László Nagyváradjáig vezető út hosszú ugyan és rögös, de mi ezt gyors autóval akarjuk megtenni, nem érünk rá minden göröngyöt, minden útunkba álló kuvaszt kikerülni. A távoli célt és a közeli akadályt tisztán látó éles szemre, a kormánykeréken meg nem remegő, biztos kézre, a gép erejének s az üzemanyagnak pontos ismeretére van szükség. A szédítő gyorsasággal haladó világ iramától sem elmaradnunk, sem kisiklanunk nem szabad. Amellett az utasok ellátásáról is gondoskodni kell. Nem kényes főispáni vagy polgármesteri karosszéket kaptak a kiválasztott vezető férfiak, hanem szűkreszabott, kényelemnélküli vezetőfülkét, ahol idegőlgő figyelemmel kell kormányozniok vagy fékezniök, mindent látva, mindent megértve s a kitűzött célt soha nem feledve.

A kitűzött cél pedig a keresztényebb, magyarabb és szociálisabb népi Magyarország. Ebben kívánjuk és fogjuk őket tehetségünk szerint támogatni s erre a munkájukra kérjük Isten áldását.

Iroda-butorok, teljes irodaberendezések
Molcsányi és Péternél
BUDAPEST IV., Eskü-tér 6.

delkezéseivel önmagáról veheti a mértéket. A kormány bizalmán kívül rendelkeznie kell polgártársai teljes bizalmával is, mert eredményesen csak úgy működhetik, ha munkája sem ellenállásra, sem közönyre, hanem ellenkezőleg rokonszenyre és megértésre talál. A gyermek nevelését is az idegen tanító folytathatja ugyan, de megkezdni csak a szülő képes.

Dr Cziffra Kálmán Biharvármegye főispánja lett. Őt a megye minden polgára ismerte már a háború előtt is, velünk élte át a két évtizedes elnyomás minden megalázását és keserűségét. De ha velünk együtt el is volt nyomva, mégis kimagaslott törhetetlen magyarságával, példás keresztény életével, személyének szeretetreméltóságával és közvetlenségével. Ragaszkodás és bizalom vette körül s ezért kinevezése nem kellett meglepetést, azt mindenki természetesnek és magától értetődőnek tartja.

Nagyvárad város főispánja dr Hlatky Endre lett, akit a békében ifj. Hlatky Endre néven ismertünk, tiszteltünk és szerettünk. A Hlatky név fogalmat jelent Nagyváradon. A Nicolae Iorga-utca húsz éven át Hlatky Endre-utca maradt és a Szaniszló-utcai régi kúria csak a telekkönyvben íródott át, mi azt csak Hlatky-háznak ismerjük. A magyar ügyvéd mintaképe volt id. Hlatky Endre, akinek társadalmi súlyát, tekintélyét a ma embere megérteni sem tudja. Mint az ügyvédi kamara elnöke, mint városatyja, képviselő és főispán, mindenkor az önzetlenség, a mély tudás, a bölcs szociális megértés útján haladt és ebben a szellemben nevelte egyetlen fiát, aki most a főispáni székben utódja lett. Az új főispán itt született, itt élte le gyermek- és ifjúkorát, ide fűzi minden csepp vére, a sok rokon, jóbarát és az olaszü temetőben sok-sok sír. A távolban is mindig a miénk volt, más nem is lehetett s most igazán hazajött köztünk, hogy hivatott vezetőnk legyen.

Dr Soós István, az új polgármester, a román megszálláskor városi aljegyző volt. Megérzte, hogy polgártársainak s a magyarságnak legtöbbet úgy használhat, ha helyén marad és a város házában igyekszik védeni a magyar érdekeket s menteni a város vagyonát. Rövid idő alatt meg-

Nagy érzékenységű, varázsszemes készülék, mellyel egész napon át még tengerentúli adók egész sora is vehető. Kiváló hangminőség, könnyű beállítás, fading-automata.

Kapható minden ORION rádiókereskedőnél

Bemutatja a
„MUSIC A“
Rácz Ernő cég, Rákóczi-ut 9.

Megérkeztek az új világmarkás magyar rádiók
Philips, Telefunken, Standard, Orion óriási választék.
Bemutatja: **Bodor László**
rádió és műszaki szaküzlete
Szent László-tér 1 sz. — 6 és 12 havi részlet

Sidorovici volt román országőrparancsnok főbelötte magát

Megkegyelmeztek azoknak a romániai németeknek, akik ellen tiltott határátlépés címén indult eljárás

Bukarestből jelentik: (MTI.) Teofil Sidorovici volt országőrparancsnok öngyilkosságot követett el. A hadügyminisztérium hivatalos közleménye szerint Sidorovici miután megtudta, hogy letartóztatási végzést adnak ki ellene — átváltoztatva eddigi kényszerlakhelyét börtönre — eltűnt a román rendőri bizottság elől és lakására sietett, ahol fivére szemeláttára agyonlötte magát.

Bukarestből jelentik: (MTI.) Törvényrendelettel megkegyelmeztek azoknak a román állampolgárságú német származású egyéneknek, akik ellen tiltott határátlépés címén eljárás indult, vagy a kihágásból kifolyólag börtönbüntetést kaptak. A törvényrendelet indokolásában rámutat arra, hogy ezek a németek nem a román haza iránti ellenszenvből lépték át a határt és hogy a kiszabott büntetések túl súlyosak, ezért a kormány eláll a büntetések végrehajtásától.

Tovább tartanak a földcsuszamlások.

Bukarestből jelentik: (MTI.) Prahova megyében, Mikola községben, a földrengés után földrepedések keletkeztek. Ezek a földrepedések napról-napra szélesedtek, míg végül a községben három ház összeomlott. A templomot és a templom melletti épületeket szintén az összeomlás veszélye fenyegeti. A földcsuszamlások tovább tartanak.

Amig Ön alszik
a Darmol dolgozik. Éjjeli nyugalmát nem zavarja és mégis estétől reggelre jói és biztosan hat. Fájdalom nélkül hajt, könnyű és teljes ürülést idéz elő. Ezért kellemes hatású hashajtószert. **DARMOL**

MANUS R. T. Budapest
József-körút 10
Kézimunkák, szőnyegek stb.
Utánvetés küldemények.

pompás, Jumper és szőnyeg. **FONALAK**

Meghülés?
Fájdalmak?
 Kérdezze meg orvosát!

Magyar gyártmány!

Causyth
 tabletták

Minden gyógyszerüzemben kapható!

20 TABLETTA ÁRA 3.40 P.

Gyártja: Ternaigó gyógyszerüzem, Budapest, Szent Gellért gyógyfürdő.

Ostromállapotot rendelt el a török kormány a Bulgáriával és Görögországgal határos területen

Egyes körökben meglepetéseket várnak Papen visszaérkezésével kapcsolatban

Általános támadásra készülnek az olaszok a görög hadszíntéren

Ankarából jelentik: (Reuter.) A török kormány ostromállapotot rendelt el a Bulgáriával és a Görögországgal, illetőleg a Dardanellákkal határos területeken. (MTI.)

Istanbul. (Stefani.) Papen törökországi német nagykövét repülőgépen visszaérkezett Berlinből. Arra a kérdésre, hogy kormányától hozott-e ajánlatokat a török kormánynak, azt felelte, hogy: valamennyi diplomatának, aki országából visszatért, van közölni valója. (MTI.)

Istanbulból jelentik: (Budapesti Tudósító.) Török politikai körökben egyesek bizonyos meglepetések bekövetkezéséről beszélnek. Mások azonban nem értik, hogy Papen visszaérke-

zése Törökországban vagy általában a Közel-Keleten miért idézne elő változást? Még mindig reménykednek abban, hogy a Közel-Keleten és a Balkánon nem kerül sor nagyobb komplikációkra, mert az nem állana a nagyhatalmak érdekében. Nem hiszik azt sem, hogy Papen ultimátumszerű követeléseket vagy pedig olyan természetű javaslatokat hozott volna magával, melyeket Törökország nem fogadhatna el.

A bolgár-török viszony tekintetében nagy meglepéssel vették tudomásul, hogy azt a két török katonát, akik bolgár területre tévedtek, a bolgárok minden különös formáság nélkül hazaengedték.

Olasz magyarázat a Korica körüli hadműveletekről

Rómából jelentik: Az olasz rádió péntek éjjeli külföldi adásában a Korica környékén kialakult hadi helyzettel foglalkozva a következőket mondta:

— Az ellenséges hírverés azt akarja elhitetni a nemzetközi közvéleménnyel, hogy az a körülmény, hogy az olaszok Koricánál visszavonultak néhány kilométerre, súlyos csapást jelent Olaszországra tekintélyére. Ezzel szemben le kell szögezni, hogy az olasz hadseregnek Abessíniát néhány hónap alatt, Brit-Szomáliát pedig két hét alatt sikerült elfoglalnia, nem kell tehát attól tartani, hogy néhány kilométeres visszavonulás miatt csorba esett Olaszország tekintélyén. A Korica környékén végrehajtott hadműveletek egyáltalán nem jelentenek veszélyt, miután az olasz hadsereg emberben és anyagban egyaránt óriási megerősítéseket kapott, míg a görög hadsereg ereje az angol segítség ellenére is korlátozott.

Rendkívül súlyosak voltak a Korica körüli harcok.

Belgrádból jelentik: (Budapesti tudósító.) A belgrádi lapok értesülése szerint az olaszok a görögországi fronton nagy előkészületeket tesznek általános támadásra. A Vreme szerint Joki tábornok az albán-görög határon kijelentette, hogy előbb meg kell várni a folyamatban levő esapatösszevonásokat és azt az időt, amíg az olasz csapatok paracsnoki szemleútjukat befejezik. Az albán fronton két hadtestet vontak össze, mely több hadosztályból áll.

A görögországi frontot, mint a Duce legutóbbi beszédében hangsúlyozta, likvidálni fogják, tekintet nélkül arra, hogy az mennyi ideig tart.

A Korica körüli harcokról érkezett jelentések beszámolnak arról, hogy ezek a harcok rendkívül súlyosak voltak. A terület igen alkalmas guerilla-harcokra. A veszteség mindkét részen nagy volt. Koricának az olaszok által tör-

tént kiürítésével most a görögök kerültek kedvezőtlenebb helyzetbe, mert a görög csapatok állanak völgyben, az olaszok a Koricától nyugatra levő hegyeken. Korica város nagy része a harcok során elpusztult. Az olaszok abból a három angol repülőgépből, amellyel a korica utat bombázták, kettőt lelőttek.

Elköltöztünk

Mussolini-tér 11/a alá (Ullmann-palota)

Gyermekkoscsik, csőbutorok, vasbutorok sodronyágybetétek legolcsóbban

Standard

Telefon: 17-07

Debrecenben internálják az árdragitákat. Debrecenből jelentik: Az utóbbi időben Debrecenben igen sok panasz hangzott el különböző árdragitók miatt. A rendőrség a piac-kutató és árellenőrző bizottsággal együtt állandóan ellenőrzi az árakat. Most a rendőrség, annak a törvénynek alapján, mely szerint a gazdasági életre és az országra nézve káros működést kifejtő embereket internálni lehet, úgy határozott, hogy a jövőben az árdragitákat internálási eljárás alá vonja.

Nőikabátok, szőrmebundák

BUDAPESTI különlegességek legolcsóbban

HEVESI divatáruházában

Nagyvárad, Hlatki Endre (volt Zöldfa-u.) 8.

Ma, vasárnap: a nagyváradai kereskedők nagy ünnepe

Nagyvárad kereskedő társadalma ma történelmének egyik legkimagaslóbb és leghazafiasabb ünnepélyét fogja megtartani abból az alkalomból, hogy a „Szolnoki Kereskedők Társulata” zászlóval ajándékozta meg a 72 éves múltú visszatekintő Nagyváradai Kereskedelmi Csarnokot.

Az ünnepélyes keretek között átveendő zászló a hazafiasság és az igaz új magyar szellem szimbóluma, amelyet a Nagyváradai Kereskedelmi Csarnok minden tagja lelkesedéssel fog követni.

A Kereskedelmi Csarnok vezetője öszinte kartársi szeretettel várja az ünnepélyre és az ezt követő bankettre Nagyvárad kereskedő társadalmának minden egyes tagját.

Az ünnepély pontban 12 órakor fog kezdődni a Kereskedelmi Csarnok dísztermében, a társas ebéd pedig délben 2 órakor az „Ujságról Otthon” különtermében lesz megtartva.

Gyöngyössy István dr. táblai főügyész

Dr. Gyöngyössy Istvánban az igazi magyar úr mintaképét tanultuk meg tisztelni és becsülni. Uri egyénisége összhangban áll szerénységével és megjelenésének tekintélyt sugárzó eleganciájával. Húsz éven át csak kevesen maradtak itt ebből a szintistia magyar fajtából, akikre épp a legnehezebb időkben volt nagy szükségünk. Gyöngyössy István dr. a közigazgatási pályán dolgozott ifjú kora óta, de munkássága kiterjedt a katolikus hitéletre is és minden magyar és katolikus megmozdulás lelkes pártfogója talán és talál benne.

Biharvármegyéhez 1913-ban nevezték ki főügyésznek. Ebben az állásban kiváló képességei tekintetbevételével megmaradt egészen 1930-ig, amikor nyugdíjazták. A nyugdíjazás azonban nem jelentett téletlenséget Gyöngyössy dr. számára. Bekapcsolódott a Magyar Párt munkájába és több választáson, mint annak szenátorjelöltje nevével követendő zászlónak tekintette a megye magyar lakossága. Élénk részt vett a város társalmi életében is. A nyugdíjasok megválasztották egyesületük elnökévé s ebben a tisztségében megmaradt mai napig. A legsúlyosabb időszakban átvette a Katolikus Kör ügyeinek irányítását s hamarosan a Kör is elnökévé választotta. Szakavatottsága, közigazgatási gyakorlatja, tudása a katolikus egyházközség nehéz és felelősségteljes munkáját is elősegítette s tanácsainak az egyházközség igen sokat köszönhet.

A Katolikus Kör mindig szívügye volt. Az ő elnöksége alatt emelkedett a tagok száma és a Kör színvonala is. Ujjászervezte a Kört s modern, elegáns helyiségeket várt szolt az öreg, kopott falak közé.

Érthető tehát, ha Gyöngyössy István dr. táblai főügyésszé való kinevezése széles társadalmi körökben talált élénk visszhangra s kellett örömet mindazokban, akik ezt a magaskulturájú, kristálytisza jellemű férfit meglapultak szeretni, becsülni és tisztelni.

**Ma, vasárnap
érkezik Nagyváradra
Dr. Hlatky Endre főispán**
Hétfőn teszik le az esküt a város
kinevezett tisztviselői

Nagyvárad. Saját tud. A városhoz kinevezett tisztviselők hétfőn délelőtt 10 órától teszik le az ünnepélyes hivatali esküt. Előbb dr. Soós István polgármester, volt képviselő teszi le az esküt dr. Hlatky Endre Nagyvárad városi főispán kezébe, majd a tisztviselőket a polgármester esketi föl. Dr. Hlatky Endre értesülésünk szerint vasárnap este érkezik Nagyváradra a pályaudvaron a város vezetőtisztviselői ünnepélyesen fogadják.

A polgármesteri hivatal lapunk útján kéri föl azokat a kinevezett városi tisztviselőket, akik mindezeideig nem kapták kézhez kinevezési értesítésüket, hogy jelentkezzenek dr. Borbély Dezső városi főjegyzőnél.

Alapítva: 1836 — Centenárium: 1936

Kossuch János

Budapest IX. Vamház körút 5. Telefon 387-141
Üveg-, porcellán- és tűzállóedények, Dísztárgyak, üveg- és porcellánkészletek. Ajkai üvegyáradnak budapesti főlerakata
Védjegy: „Magyar Kristály”. ABÖ tag

Huszonegy rendőrkapitányságot állítottak fel a visszatért részekben.

A MTI. jelenti: A belügyminiszter a Magyar Szent Koronához visszacsatolt keleti és erdélyi területeken fekvő Bánffyahunyadon, Besztercén, Csíkszeredán, Désen, Felsőbányán, Gyergyószentmiklóson, Kézdivásárhelyen, Kolozsvárott, Marosvásárhelyen, Máramaroszigeten, Nagybányán, Nagykárolyban, Nagyszalontán, Nagyváradon, Sepsiszentgyörgyön, Szamosújváron, Szatmárnémetiben, Szászrégenben, Székelyudvarhelyen, Szilágysomlyón és Zilahon m. kir. rendőrkapitányságot szervezett. Az új rendőrkapitányságok november 26-án kezdik meg működésüket.

Egy kinos csalódás

Nagyvárad város kinevezett új tisztviselőinek névsorát olvasva, a sok ismert és ismeretlen név között hiába kerestünk egyet, amelynek pedig elsősorban ott kellett volna lennie: a Rimanóczy Lászlót. Sok éven át fáradhatatlanul dolgozott a város érdekében, ahol nemcsak a Rimanóczy-utca, a Rimanóczy-fürdő és szálloda, hanem majdnem minden nagyobb szabású épület a Rimanóczyakra emlékeztet. Nem nagyatyja érdemeire hivatkozunk, aki a várost családja elé helyezve, sokmilliót vagyont hagyott a városra és közintézményekre, hanem arra, hogy mintaszerű tisztviselő volt, akit még a románok is annyira megbecsültek, hogy minden kormány-, városi tanács-, párt- és frontváltás dacára az ő leváltására nem is gondolt senki. A felejthetetlen szeptember hetedik előkészítésén napokon át éjjel-nappal dolgozott a katonai igazgatás alatt, mint gazdasági tanácsos; nagy tudásával, mindenre kiterjedő helyi ismereteivel és munkabíráásával mindenki elismerését kivívta. Most pedig: egyszerűen kimaradt. Igaz, hogy csak a városért dolgozott és saját érdekében egy lépést sem tett. Az nem lehet üdök, e mellőzésre, hogy nincs jogi végzettsége, mert éppen itt Váradon mondta Teleki Pál miniszterelnök, hogy nem a papíros-képesítés számít, hanem a rátermettség, már pedig az ő rátermettségét jóhiszeműen kétségbevonni nem lehet! A város egész közönsége a miniszterelnök úrtól kéri és bizalommal várja a hiba orvoslását.

Roosevelt újabb üzenetet juttatott el XII. Pius pápához

Az amerikai elnök hírszerint közös nyilatkozat kiadására szeretné rávenni a Szentatyát. — Olasz körök bizalmatlansággal fogadják Roosevelt kezdeményezését

Róma. (MTI.) A Regime Fascista értesülése szerint Roosevelt elnök a washingtoni apostoli nuncius útján nagy fontosságú közleményt juttatott el a Szent Atyához. Hír szerint Roosevelt nagyszabású megmozdulásra készül diplomáciai és erkölcsi téren. Eszerint olyan közös nyilatkozat kiadására igyekszik rávenni Özsentségét, amelyben elítélnék a materializmust.

A Regime Fascista szerint különös, hogy éppen Roosevelt akar ilyen megmozdulást elő-

készíteni, tekintettel arra, hogy elég súlyos felelősség terheli a mostani háború kitöréséért. Ha hamar véget akar vetni a háborúnak, azt elérheti akkor, ha nem avatkozik abba bele Anglia támogatásával. Roosevelt célja világos. Látja, hogy Anglia veresége elkerülhetetlen és így akar kibújni a felelősség alól. Még nem tudjuk, mi lesz a pápa válasza, de a mi válaszuk egészen világos — írja a lap.

Amerika már nem növelheti az Angliának nyújtott segítségét.

New Yorkból jelenti a Német Távirati Iroda. Roosevelt egy sajtóértekezleten kijelentette, hogy az Egyesült Államok Anglia számára nyújtott segítsége úgyszólván elérte csúcspontját. Mindent megtesznek, ami lehetséges. Nem szabad bizonyosra venni, hogy megfontolás alatt áll a segítségnyújtás növelése. (MTI.)

Rómából jelentik: (MTI.) Mint a Popolo di Roma New Yorkból jelenti, Roosevelt elnök kijelentette a pénteki sajtóértekezleten, hogy az a segítség, amelyre Anglia az Egyesült Államok részéről számíthat, azt amerikai hadianyag termelés 50 százaléka lesz.

Bullit nem fogadta el a londoni nagyköveti megbízást.

New Yorkból jelentik: (Reuter.) A New York Times egyik washingtoni távirata illetékes helyről értesülve közli, hogy az Egyesült Államok franciaországi nagykövetül William Leahy altengernagyot, Portorico kormányzóját és a tengeri hadgyakorlatok volt vezetőjét jelölték ki.

Amerikai jelentés szerint az a hír járja, hogy Bullit nem fogadta el a londoni nagyköveti állást. (MTI.)

Értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a legszebb mintakollekció

Budapestről megérkezett, melyből a legkényesebb igényeket, első osztályu munkával, legolcsóbban kielégíték.
Balog József szabó,
Nagyvárad, Teleki-u. 40.

Fogfájás?
ASPIRIN
TABLETTÁK

Dorián filmszínház!
Kabos Gyula ragyogó
vigjátéka

HOTEL KIKELET

További főszereplők: Tökés Anna, Turai Ida, Páger Antal, Uray Tivadar, Mály Gerő, Dr. Palló Imre. — Legújabb magyar és Ufa világhíradók.

Carlton szálloda

a Dunapart polgári jellegű szállodája a Belváros szívében.

Étterem, kávéház a házban.

Olcsó sörözőnk közkedvelt.

Kedvezményes szobaárak

A magyar dalkultúra

Amennyire igaz az a közmondás, hogy nyelvében él a nemzet. — éppen annyira helyz-álló talán, ha megállapítjuk, hogy: dalában, népdalában él a nemzet. Senki sem érezhetette ezt át úgy, mint mi, erdélyi magyarok a kisebbségi mult huszonkét esztendeje alatt. Mi ismerhettük csak fel igazán a magyar dalnak, a magyar népdalnak s e dalok közös éneklésének nagy nemzeti összefogó, összetartó és megtartó erejét. S amikor már annyi szabadságunk sem volt, hogy időnként összejöhhessünk dalaink közös éneklésére, énekkaraink meghallgatására, — akkor éreztük csak igazán, hogy mit jelent számunkra a magyar dal kultusza.

Amíg mi itt, a mi korlátozott lehetőségeink között, két kézzel, körömmel harcoltunk dalkultúránk, karénekeink fenntartásáért és ápolásáért, sem időnk, sem lehetőségünk nem volt arra, hogy fölfigyeljünk a határon túli or-

rus előszeretettel énekel ősi gregorián-éneket, reneszánszkori polifón mestereket (Josquin, Palestrina, Lassus), Liszt-műveket, magyar népzene, új magyar vokális műveket, de a úsorára tűzi a klasszikus, romantikus és legújabbkori nyugati zeneköltők műveit is Bach-tól napjainkig.

Mindezekből látható, hogy a Cecilia kórus milyen gazdag kulturmunkát végez.

1939 április végén és május elején a kórus, kiváló karnagyának, Bárdos Lajos, zeneművészeti főiskolai tanárnak vezetésével kéthetes hangversenykörutat rendezett Németországban és Belgiumban. A hangversenykörút, — mént az akkori német és belga lapok cikkeiből kitűnik, — egyetlen diadalút volt. A Kölnben megjelenő „Die Kirchenmusik“ akkori száma a hangversenyéről többek között így írt:

„... bár hallhatta volna minél több karénekesünk a magyarokat!... Mennyien ébredtünk volna először tudatára, mily gyönyörű dolog a karének...“

... mennyivel gazdagabbak lennének zenéileg, ha karénekeink megközelíthetné a magyarok példáját!...“

Kéthetes hangversenykörútja során a Cecilia kórus, — vagy mint a kórus tagjai röviden nevezik: C K — május 5-én Fuldában, a híres püspöki konferenciák színhelyén énekelte. Erről az eseményről az Uj Nemzedék 1939 május 13-iki száma így számolt be:

„Éneklő ifjúság Fuldában — magyar népdallal. Érdekes eseményről számol be a „Fuldaer Zeitung“. A budapesti Cecilia Kórus rendkívüli sikerű hangversenyt adott a városi színházban. Danzebrink főpolgármester másnap a városi házi fogadás után felkérte a magyar énekeseket, ismételjék meg hangversenyüket a fuldai tanulói ifjúság számára is. Iskolai szünetet rendelvén el, több ezer gyermeket vezényelt ki a főpolgármester a C K meghallgatására. Egyszerű üdvözlés közepette hangzottak el a pattogó magyar népdalkórusok, míg az egyik tombolva megújratott ének — egy Kodály-gyűjtötte nagyszalontai népdal — után Bárdos Lajos karnagy hirtelen a gyermekek felé fordult és percek alatt őket is betanította a magyar dallamra. Az ifjúságot vezető valamennyi pedagógus, sőt maga a főpolgármester is, együtt dalolt az ifjúsággal és a magyar énekkarra Bárdos vezénylete alatt, még kánont is rögtönözve az ősi magyar népdalból.“

Hasonló kedves jelenetnek e sorok írója is tanuja volt legutóbbi néhány napos pesti tartózkodása alatt. Bárdos Lajos a Városi Színházban tartott előadást az énekkarok fejlődéséről a legkezdtelegesebb egyszólamu kórusoktól kezdve a polifon mestereken át a mai kórusművészetig. Szólt a csodálatosan gazdag magyar népdalgűjteményről, mely szinte páratlanul áll Európában s amelyből — hiába: itt is érvényesül a közmondás, hogy „senki sem próféta a maga hazájában“ — külföldön sokkal több kiadás jelenik meg, mint itthon. Előadását a Cecilia Kórus énekszámai kísérték, míg az egyik népdal: a „Marosszéki herek erdő...“ eléneklése után Bárdos a közönség felé fordult és felszólította, hogy énekeljen együtt a kórusal. Eleinte bátortalanul csendült fel itt-ott egy-egy hang, majd mindjobban felforrósodott, feltüzeseedett s nemsokára haragzó hangok töltötték meg a nagy színházépületet. A magyar dal, a közösen éneklés nagy, összefogó, közösségi érzést ébresztő ereje magával ragadta és sodorta a közönséget. A karének, a közösen éneklés gondolata ismét győzött és bebizonyította, hogy nem hiábavaló az a fáradtság és áldozatkészség, melyet a Cecilia Kórus kiváló karnagya kifejt. És bebizonyította azt is, hogy a magyar embernek kell a dal: dallal ébred és nyugszik, dallal vígad és szomorkodik s dalában az egész nép lelkületét tükrözi vissza. Eppen ezért elhibázott minden olyan intézkedés, mely az iskolákban az énekorák számát és általában az énekkortatást a minimális mértékre csökkenti.

CALDERONI

mű- és tanszervállalat
Részv. T.

BUDAPEST

IV., Váci utca 50 szám

Angol kisasszonyok templomával szemben

Tudományos, üzemi, klinikai, laboratoriumi berendezések. Mikroszkópok és mikrotechnikai felszerelések. Tanítási segédeszközök és iskolai felszerelések. — Ajánlatok díjmentesen

Alapítási év 1819

ről a legkezdtelegesebb egyszólamu kórusoktól kezdve a polifon mestereken át a mai kórusművészetig. Szólt a csodálatosan gazdag magyar népdalgűjteményről, mely szinte páratlanul áll Európában s amelyből — hiába: itt is érvényesül a közmondás, hogy „senki sem próféta a maga hazájában“ — külföldön sokkal több kiadás jelenik meg, mint itthon. Előadását a Cecilia Kórus énekszámai kísérték, míg az egyik népdal: a „Marosszéki herek erdő...“ eléneklése után Bárdos a közönség felé fordult és felszólította, hogy énekeljen együtt a kórusal. Eleinte bátortalanul csendült fel itt-ott egy-egy hang, majd mindjobban felforrósodott, feltüzeseedett s nemsokára haragzó hangok töltötték meg a nagy színházépületet. A magyar dal, a közösen éneklés nagy, összefogó, közösségi érzést ébresztő ereje magával ragadta és sodorta a közönséget. A karének, a közösen éneklés gondolata ismét győzött és bebizonyította, hogy nem hiábavaló az a fáradtság és áldozatkészség, melyet a Cecilia Kórus kiváló karnagya kifejt. És bebizonyította azt is, hogy a magyar embernek kell a dal: dallal ébred és nyugszik, dallal vígad és szomorkodik s dalában az egész nép lelkületét tükrözi vissza. Eppen ezért elhibázott minden olyan intézkedés, mely az iskolákban az énekorák számát és általában az énekkortatást a minimális mértékre csökkenti.

Bárdos Lajos, aki a mai dalosünnepre szintén Váradra érkezett, két-három héttel ezelőtt már járt lent nálunk és megbeszélést folytatott karnagyainkkal az énekkar-kultúra fejlesztése érdekében. Ugyanakkor tájékozódott aziránt is, hogy miként lehetne nálunk a Cecilia Kórusnak egy egész estét kitöltő hangversenyt megvalósítani. Az itt tapasztalt általános leszegényedtség és lerongyolódottság és nem utolsó sorban közönségünk közönye a művészi megnyilvánulások iránt — némileg elriasztotta. Hiszünk azonban, hogy rövidesen mégis csak lehozza hozzánk hírneves kórusát s megismerhet bennünket a magasabb kórusművészettel. Mi igérjük, hogy magyar szeretettel, magyar szívvel, lárt karokkal és — reméljük — telt házzal fogadjuk. (F. V.)

Motorosok! Figyelem!

N.S.U.

Világhírű motorkerékpárok Bihar-
megyei képviselője.

Bodor László

Rádió és műszaki szaküzlete
Nagyvárad, Szent László-tér 1

szág, az anyaország karének-kulturájának hatalmas fejlődésére s fejlődésének diadalmas átlomásaira. Ma, hogy a magyar és magyar közé emelt trianoni torlaszok ledőltek s megnyílt előttünk az egymás megismerésének útja és lehetősége, — csodálattal teli meglepetéssel látjuk, hogy mit tudnak ők, boldog, anyaország-beli testvéreink.

Ezuttal a hírneves Cecilia énekkarról akarunk szólni, mely csodálatos művészetével egész Európát meghódította már. Csak éppen mi, itteni magyarok, akiket a gyűlölködés kínai fala zárt el legközvetlenebb szomszédunk — Magyarország — minden kulturális megmozdulásától, — mi tudunk nagyon keveset róla.

A Cecilia kórus, — mely éppen a napokban ünnepelte a budapesti Zeneakadémián rendezett önálló hangverseny keretében fennállásának húszéves jubileumát, — a vallási és világi kórus-művészet ápolására alakult. Mint ilyen, ellátja a városmajori templom egyházzenei szolgálatát; évenként több önálló hangversenyt rendez; szerepel más hangversenyek és előadások keretében, énekel a budapesti rádióban, (önálló műsorral, hangjátékok kísérezenejét szolgáltatja), vidéki városokban bemutató hangversenyeket ad, a Zeneművészeti Főiskolán 1932 óta mint az egyházi karnagyképző tanszék gyakorló kórusa működik, színházi és szabadtéri kísérezeneket szolgáltat, közreműködik filmkísérezeneekben (pl. a Szent István-filmben), résztvesz énekével a fogházmissziók munkájában, nyilvános énekorákat ad („Éneklő ifjúság“ tanítása, rádióénekorák, stb.), szerináriumszerű munkával lehetőséget nyújt fiatal zeneszerzőknek az énekkari stílusban való továbbfejlődésre. Így született meg a népdalkórusok és népdalkanonok műfaja is. A kó-

A szezon első milliós magyar filmje! Csermely
Gyula orosz tárgyú regényének filmváltozata!

TOPRINI NÁSZ

Tolnay Klári, Jávor Pál és Kiss Ferenc

Orosz zene, orosz tánc! Legújabb hiradók! Jegyelővét egész nap!

Ma a Belvárosiban

Erdélyi Bank R. T. Kolozsvár nagyváradi fiókja

a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank Budapest leányintézete

Foglalkozik a Banküzlet minden ágával. Betéteket a leg'obban gyümölcsözlet. Kölcsönöket a leg'utányosabban folyósít. Import-Export ügyleteket finanszíroz.

Társadalmi fejlődésünk új utai

Irta: Árvay Árpád

Erdélynek az anyaországhoz való visszaterése az egyéb más kérdések özönében társadalmunk újjászervezésének kérdését is idősebbé tette. Figyelő embernek nem lehet megállás és gondolkodás nélkül túlhaladni ezen a kérdésen, amely nemcsak a mai napot, hanem a nemzeti jövő helyesen vagy helytelenül lerakott alapjait is jelenti. Egy nép, egy nemzet történelmi életében a helyesen irányított társadalmi fejlődés legalább is olyan elhatározó jelentőségű, mint az államalkotás egyéb tényezői. Sőt talán minden mást megelőzően az időknek mindenkor megfelelő társadalmi alkat és élet hat döntő befolyással arra, hogy a nemzet utai a jobb jövő ígéretei vagy a dekadens visszafejlődés lejtője felé vezessenek-e.

A magyarság középeurópai vezetőszerének renaissancsáról mostanában egyre több szó esik. A nemzet történelme az utolsó három esztendőben tényleg olyan fényes mozzanatokkal mutathat fel, amelyek az eddigi nemzeti balsikerek után szinte sorsszerű kárpótlásnak vehetők. A politikai történelem fejlődésének kedvező menetét azonban nem elegendő jóleső megelégedéssel megállapítani és tudomásul venni. Ez lenne a legkényelmesebb álláspont, de egyúttal nagy nemzeti vaklásra vagy a költelességek szándékos kikerülésére mutatna.

A középeurópai politikai elrendezésben vágyott és ma már jogosan követelt vezető szerep ugyanis okos felkészültséget és így többirányú költelességvállalást is jelent. Ha marandó értékű munkát akarunk végezni ezen a téren, ha be akarjuk bizonyítani, hogy valóban érdemesek és érettek is vagyunk ennek a szerepnek a betöltésére, tisztába kell jönni azzal, hogy nem elég a politikai érettség, nem minden a hatalmas barátok támogatása, hanem belülről a nemzet nagy családjából kell olyan áttűtő erőt kisugározni, amelynek hatósugarai természetes lendület gyanánt segítsék elő a nemzeti emelkedés lehetőségeit. Ha pedig a nemzetet az egy közösségbe összetartozók nagy családjának vesszük, mindenekelőtt a belső családi élet konszolidálására s lehetőleg újjáépítésére van szükség.

A magyar közélet régen érzi már a társadalmi megújulás szükségességét. Az a történelmi fejlődés, mely a Magyarországot övező vagy vele barátságban élő országokban korszakalkotóan jelentkezik, nem szigetelhető el az ország határainál. Nincs olyan országhatár, amely a korszak előtt kinai falként megállhatna, mert a láthatatlan, de biztonságos, átalakító erővel haladó korszaklem átszárnyal a legmagasabbra emelt mesterséges akadályokon is. Természetes azonban, hogy amilyen hibás dolog volna ellenszegülni a korszak hatásának, ép olyan káros lehetne a nemzeti fejlődésre az idegen formák nemzeti hagyományokkal ellenkező megnyilatkozásainak szolgái lekopirozása. A középút megtartása tehát a leghelyesebb megoldásnak mutatkozik. Ez az arany szabály azt sugallja, hogy a magyar nemzet társadalmi alkatának és életének átalakításánál az irányító, történelmi korszak kincs-

házából mindent át kell venni, ami a nemzeti hagyományokkal és a magyarság népi természetével összeegyeztethető és a leghatározottabban meg kell tagadni s távol tartani mindent — ha százszor olyan csillogó és csábító is, — ami erőlködést, vagy a nemzeti társadalom fejlődésével ellentétet mutat.

Erdély visszaterésének a társadalom fejlődése szempontjából is különleges jelentősége van. Itt — szinte egy földrajzilag zárt területi egységen — a nemzeti anyatesttől elszakított magyarság huszonkét éven át jelentős társadalmi fejlődésen ment keresztül. Napról-napra fokozódó idegen nyomás alatt minden tekintetben s így társadalmi életében is egészséges, önvédelmi állapotba kellett helyeznie magát. Ez az ösztönös önvédelmi harc nem merült ki csupán a természetes kisebbségi összezárkózásban, hanem elmosta a választófalakat is a társadalmi osztályok között. A gazdasági nyomás, amely osztálykülönbség nélkül minden erdélyi magyarra ránehezedett, közelebb hozta egymáshoz a főkést a munkással, az arisztokratát a polgárral, a nadrágos embert a paraszttal és egységes társadalmi szemlélet kialakulásához vezetett. Ennek a szemléletnek a gyújtópontjában a nemzeti érdek állt s eköré — mint természetesen adódott támpont köré — szövődött az osztályok és egyének érdekhálózata. A kisebbségi életben határozottabban jegecsedett ki a cél: a nemzeti ellenállás, a nemzeti állag megtartása és lehetőség szerinti fejlesztése minden vonalon és a nemzet előkészítése minden várható vagy előreláthatatlan eshetőségre. Hallgatóságos egyetértéssel minden elnyomott, erdélyi magyar erejétől és tehetségétől telhető módon és eszközökkel munkálta ezt az utat.

A sikeres ellenállás és a nemzeti jövő munkálása összefogást kívánt, ami kiváltságos helyzetek feladását és az egymáshoz közelebb férhetőség céljából a társadalmi sallangok elhagyását jelentette. A kényserű kisebbségi sors tehát közelebb hozta emberhez az embert és a multtal szemben átfogóbb, egészségesebb társadalmi közszellemet termelt ki.

Nagy hiba volna, ha most, amikor a régi anyaország és a visszaterít területek közigazgatási egységesítése megindul, a lelkek unifikációjával nem törődne. A lelki összeforrás talán még fontosabb, mint a túlságosan követelt közigazgatási egység. A közigazgatás csak az emberi élet elrendezése, az életnek azon-

ban a legelső feltétele az alkotó és megtartó lélek jelenléte. A nemzet lelkét viszont legjobban társadalmi alkata tükrözi vissza. A ma élő erdélyi, magyar társadalmi szellemből tehát éppen ezért nem volna hiábavaló dolog a tanító következtetéseket levonni.

Az erdélyi közszellemnek — úgy érezzük — termékenyítő erővel kell hatnia az egész magyar társadalom fejlődésére. Legalább is azokban a vonatkozásokban kellene éreztetnie építő hatását, amelyekben a nemzeti élet szempontjából egészségesnek és hasznosnak bizonyult. Legelsősorban a közvetlenebb társadalmi érintkezés útjait kell munkálnia. Példamutatónak be kell igazolnia, hogy egészségesebb nemzeti élet csak a társadalmi elválasztó falak romjain való testvéri összetalálkozás segítségével képzelhető el. Rá kell vezetnie a magyar közvéleményt arra, hogy helyes társadalmi élet sok fegyelmet, önmegtartóztatást, lemondást és mély szociális érzéseket követel. A jelenlegi háromrétegű tagozódásnak spiritualizálódásra van szüksége, mert a nemzet egységes társadalmi szemlélete az arisztokrácia, középosztály és köznép merev elhatárolása esetén soha létre nem jöhet. Ez a szükséges átszellemiesítés azonban ne erőszakolt mesterkedés, hanem egészséges, önként fakadó magatartás legyen.

Ha Erdély ilyen irányban és ilyen céllal tudna hatni a magyar közélet kialakításában, nem lenne hiábavaló a kétélvezetes szenvedés, hanem az eredmény ennek a golgotajárásnak a legszebb jutalmát jelentené. Mindenekelőtt azonban a visszaterő Erdélynek tisztában kell lennie azzal, hogy milyen átalakító erőt hoz magával és ezt feltételesen, de ép olyan költelességszerűen is továbbra meg kell őriznie. Erdélynek nem szabad elveszítetnie önmagát, sem maga elől azt az irányt, amelyben eddig társadalmi élete haladt. Veszedelmes és bürrős dolog volna hátat fordítani a sajátos erdélyi multnak és beleesni azokba a betegségekbe, amelyekben az anyaország társadalmi élete szenved. Az erdélyi embernek nem szabad felednie, hogy úrral, paraszttal, munkással együtt menetelt az elmúlt huszonkét esztendőben. Esztelen nagyravágás, cím- és rangkóróság nélkül állania kell továbbra is a társadalmi egység védőfalán s nemzetépítő jöndulat csakányával kezében kell dolgoznia tovább a választó falak ledöntésén.

Annak pedig, aki most közénk Erdélybe jön, akár hivatalos küldetéssel, akár vendégként, akár szerető látogatásra, akár megtelepülőnek, tudomásul kell vennie a szabadabb, testvéribb és sallangtalanabb erdélyi, magyar közszellemet. Ne legyen bántó senkire az erdélyi ember egyszerűbb szava, mély testvéri érzés, sok baráti odaadás rejtőzködik amögött. Ezért cserébe nem büpokrata merevséget, nem a kiváltságos születés előnyeinek fitogtatását, nem fennhéjázást, hanem csak egyszerű megértést várunk.

A magyar nemzet nemcsak történelmében, hanem társadalmi életének fejlődésében is új utak előtt áll. Éreznie és tudnia kell ezt minden magyarnak. A helyes út keresésével és annak simábbá tételével minden egyes magyar külön-külön, de mégis egységes cél irányában nemzeti jövőjét munkálja. Ezeknek az utaknak a megtalálásában nemcsak a tudományos módszerességnek, hanem az egyéni közreműködésnek és magatartásnak is a maga helyén jelentős szerepe van. Az új társadalmi alkat és élet kiképzése tehát nemzetösszességi feladat, amelynek teljesítése közben fel kell használni mindent és mindenkit, aki értéknek vagy ami értékesnek bizonyul.

HOTEL SZABÓ BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik.
Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel.
(Központi fűtés, hideg-meleg folyóvíz, telefon, stb.)
Polgári szálló — polgári árak!

Vásároljunk a BAROSS SZÖVETSÉG tagjainál:

Olajfestmények
Hollmann Ferencz
Budapest IV. Károly krt. 28.
(Közp. Városház)

Csery Gyula
szücsmester
fohercegi udvari szállító.
1., Bástyasétány 2
Szörmebundák
ezüst- és kékrókkák,
nercek, alakítások,
olcsó árak.

Székely üzlet!
Urmössy és Bördög
férfi- és női szövetek,
selyem, vászon
Budapest IV.
Petőfi Sándor-u. 3. szám
udvarban

Honvédelmi és állami
alakulatok, valamint
egyéb közületek és
üzemek állandó szállítója
Dán Adrián
festéknagykereskedő cég
BUDAPEST VIII.
József körút 16.
Telefon 151-259

Hálók, ebédlok, kom-
oínált szobák, fizesési
kedvezményvel
Bertalanné
keresztény butorszalonban
Vidékre árajánlatot küld
BUDAPEST
Rákóczi-ut 82. I.

Vászon, fehér-
nemű, kelengye
Mössmer
cégnél
IV., Váci-utca 1.

Sport és ruházat
Wiva
SPORT
BUDAPEST IV.
Türr-utca 7

Az Erdélyi hölgy-
közönséget szeretettel
várja
Zsubory Nelly
ruhaszalonja
Budapest, IV. Bécsi-u. 5

Bundát
szőrmét
POREMBÁ
szücsstől
BUDAPEST IV.
Károly-körút 28. Telefon

Fáth
harisnya,
kesztyű
BUDAPEST, IV.
Ferenciek tere 2. sz.

Bundák, ezüstrokák
Nagy választék!
Olcsó árak!
Katzer Árpád
szücsmester, udv. szállító
BUDAPEST VI.
Nagymező-utca 23

RADNICS ALAJOS
Asztalos, butorkereskedő
Budapest VI., Király-u. 84
Üzem: IX. Knézits-u. 1.
Telefon: 222-767
Saját készítmény: Modern könyv-
habutórok, előszoba- és hall-
berendezés, kárpitosaru, reka-
mber, szőnyegek, matracok, eszél-
szoba butor. — Nagy választék!
Olcsó árak! Kedvező üzletési
feltételek!

Weisz Frigyes
kegytárgyüzlete
Budapest, IV. Ferenc-
iek-tere 3-4
Egyházi szobrok,
Kelyhek, Szentképek

Hoepfner és Társa
Budapest IV., Haris-köz 2
függönyanyagok,
butorcretonok,
butorszövetek,
cipőkék, fáttyolók,
női divatcikkek
Telefon: 187-308
Postatakarékpénztári
csekkszámazama: 12.405

Gyermekjátékokat
Bukács Kálmántól
(A hófehérkéhez)
IV. Egyetem utca 1.
Baba-klinika.

Figyelie
Halász Imre
szücs üzletét. Nagyvárad, Színház-u. 4
Ahol olcsón és izélesen beszerezheti szörme
szükségletét. Pontos kiszolgálás.
Legújabb modellek.

KÖNYV ÉS KULTURA

Székely világjárók

Dr. Gergely Pálnak, a M. Tud. Akadémia tisztviselőjének, a „Magyar Lapok” kitűnő budapesti munkatársának, több évi szorgalmas kutatása alapján már a múlt évben hallottuk ilyen című rádióelőadásait. Most az egész kötetre nőtt anyagot az Erdélyi Férfiak Egyesülete Jancsó Benedek-Társasága adta ki, díszes címlappal és gazdag képanyaggal. A több színben nyomott címlap pedig érő kopjafával s az ősi ázsiai jelképekkel (buddhista templomok, pagodák stb.) és Amerika felhőkarcolóival máris sejteti első tekintetre a tartalmát: Nagy felfedezőink, tudósaink és művészeink mellett valóban megemlékezik azokról a névtelenekről, sok száz-ezer magyar s közöttük nagyrésztben székely véreinkről is, kiket a múlt század végének magyartalan liberalizmusa kivándorlókká tett, vagy a világháború alatt a hadifogság tett hontalanná.

Ha csak neveket sorolnánk fel a néhol regényszerűen izgalmas életrajzi adatokból, akkor is hasábkra nyulnánk ismeretűnk, de ki nem kíváncsi egy Körösi Csoma Sándor, vagy első amerikai utazónk: Bölöni Farkas Sándor, a nyugateurópai készültű enciklopédista: Apáca Cseri János és még annyi sok világlátott székely testvérünkre? Egészen napjainkig foglalja össze e kötet nemcsak a felfedezőket, tudósokat, halhatatlan sorát, de a nagy székely zenészeket, szobrászokat. De ki kell emelnünk a páratlanul gazdag multszázadi festőnévsorból Székely Bertalan, Barabás Miklós, Gyárfás Jenő, Paál László nevét. Micsoda bő áradása a zeneknek! De nem éri be a fiatal szerző a nevek felsorolásával, méltatásával, hanem művének bevezetésének meghatározó igyekezetével kutatja a székelység eredetét is: valóban meg is győző a szöke, magas székelyeknek hun származásáról, a barnáknak pedig avar, obolgar, eszégel-törzsekből létrejött szintén turáni fajtagaról. Mint a rovásírásnak és ezer másféle keleti emlékek legnyugatibb őrizői, ezek a derék testvéreink ott a keleti Kárpátok tövében immár Attila népe óta hirdetői az ősi, szent Ázsia tisztultabb kulturájának. Régészeti, nyelvtörténeti és falkutatói forrásművek gondos egybevetésével igyekeznek meggyőzni az ősi székely-hun hagyományokról, ami felé különben rohamléptekben halad a modern megismerés is és már nem hangzik nevésegesen a Csaba népe jelző, ahogy gunyolódtak régen az idegen, magyargyűlölő forrásokon felépült székelykutatók.

A kötet megrendelhető 250 P-ért a Jancsó Benedek-Társaságnál, Budapest, VIII. ker. Rákóczi út 15. II. emelet.

Budapest előkelő helyén
gyermekruha üzletet
nyitok.
Nagy gyakorlattal rendelkező, öskeresztény
üzletvezetőnőt keresek,
aki a manipulációhoz és eladáshoz egyformán jól ért. — Hűséget, önállóságot és abszolút szakértelmet kívánok, de azt meg is fizetném. Az ajánlatokat »Keresztény üzlet« jellegre a kor, eddigi gyakorlat és fizetési igény feltüntetésével Dr. Láng hirdetővállalathoz. Budapest, IX. Ferenc krt. 39 kérünk.

A családvédelem követendő példája

A Zöldkereszt Egészségvédelmi Szolgálat vezetője dr. Tóth Ernő magyar kir. tisztifőorvos, vállalta egy tízgyermekes magyar család újszülöttjének keresztapaságát

Nagyvárad. Saját tud. A két évtizedes keserű elnyomatás után boldogság tölt el bennünket, hogy a román szellemiség helyett modern magyar levegő is áramlott be az anyaországból. Magyarországon a Zöldkereszt Egészségvédelmi Szolgálat létesítésével egy olyan szervezet épült ki, mely hivatva van arra, hogy az embert egész életén keresztül nemcsak szociális támogatásban, hanem orvosi tanácsban, szükség esetén gyógykezelésben is részesítse. A magyarság vezetői felismerték azt, hogy csak számbeli fölényünkkel tudjuk megtartani a Duna-medence hegemóniáját, — ehhez pedig jegygyenesebb út a családvédelmen keresztül a születések szaporítása.

A jövő magyar életben ezt a nemzefenn-tartó hivatást át kell éreznie a magyar asszonynak is. Magyar asszonynak lenni szent elhivatás, mely a női büszkeség átérésében és tudatában jut kifejezésre. El kell jönnie egy időnek — amiért fáradhatatlanul küzdünk, — amidőn a magyar asszonyt nem az elegancia, vagy a brudsz tudása, hanem a magyarságnak adott gyermekeinek száma szerint értékeljük.

Ennek a gondolatnak a megvalósítását látjuk a Zöldkereszt Egészségvédelmi Szolgálat vezetőjének, dr. Tóth Ernő m. kir. tisztifőorvosnak cselekedetében. amidőn egy szegény, becsületes váradvelencei magyar család tizedik gyermekének vállalta a keresztapaságát. Ellátta gyermekkelengyével és 100 pengős betétkönyvet adott át a szülőknek.

Nem fényes, főúri keresztelők lesz vasárnap délelőtt egy órakor a váradvelencei római katólikus templomban, csak egy egyszerű magyar

Czillér Imre
divatháza
alapítva 1897 évben

Nagy választék szövetek, selymek, mosó-
árak, filanellek, barchendek, vásznak,
paplanok, szőnyegek, függönyök, kötött-
szövöttárak, rövidáru- és szabókellékek.

Olcsó szabott árak!

embernek, Szabó Istvánnak tizedik gyermekét keresztelik és mégis ez a keresztelő a nagyváradi magyarság számára örömnép lesz.

Reméljük, hogy dr. Tóth Ernő m. kir. tisztifőorvos követendő példája követésre talál a nagyváradi magyar társadalomban és erősíti benne azt a meggyőződést, hogy nemzetünknek és országunknak legbiztosabb megvédése ezen az úton biztosítható.

Figyelie
Halász Imre
szücs üzletét. Nagyvárad, Színház-u. 4
Ahol olcsón és izélesen beszerezheti szörme
szükségletét. Pontos kiszolgálás.
Legújabb modellek.

Új magyar bélyegek

December 2-án a Főméltóságú Asszony védnöksége alatt álló „Erdélyért” mozgalom támogatására 10, 20 és 32 filléres értékelésű címletekből álló, címletenként 50 filléres feláras bélyegsorozat kerül kiadásra.

A 200.000 példányban kiadásra kerülő bélyegek csak sorozatban kaphatók. Egy sorozat ára: 2.12 pengő.

Légrády Sándor tervező iparművész valóban szép munkát alkotott. A 10+50 filléres zöldszínű bélyeg a Hadak utjából kilépő és Erdély felé menetelő honvédeket, — Csaba királyfi lovas alakját; a 20+50 filléres lilás vörös színű bélyeg Magyarország Védasszonyát és a felszabadult Erdélyt jelképező székely, glóriás és töviskoszorus férfi fejét, míg a 32+50 filléres sárgás barna bélyeg egy ősi kopjafa tövében térdelő székely anyát ábrázol, amint felajánlja kezében virágot tartó gyermekét a Hazának.

A bélyegsorozat 1941 január 31-ig lesz forgalomban. A m. kir. posta soronkívüli megrendelésnek készlete arányában tesz eleget.

Kölcsey Ferenc születésének 150. évfordulója alkalmából a Magyar Nemzeti Múzeumban rendezendő emlékkiállítás színhelyén, december 7 és 8-án alkalmi postahivatal működik, amely „Emlékünnepegy és kiállítás Kölcsey 150. évfordulóján. Budapest, 4. 1940. XII. 7. és 8.” feliratu, Kölcsey arcképével díszített különleges bélyegzőt használ.

Irodaszervezési bemutató Kolozsvárott

Az anyaországba visszatért területek ipari és kereskedelmi vállalatainak súlyos problémája, miként illeszkedjenek be az anyaország gazdasági életébe és mi módon szervezzék át adminisztrációjukat, hogy az a magyar adó, illeték, vámügyi, árkontrollbiztosítási, stb. előírásoknak pontosan megfeleljen. Az Evolut Irodaszervezési Vállalat, Budapest, V. Nagymező u. 49. sz. az elmúlt héten Kolozsvárott, a Newyork szálló első emeleti helyiségeiben mutatta be nagy érdeklődés mellett a modern irodaszervezés eszközeit, amelyek segítségével a vállalatok — személyzeti létszám emelése nélkül — az előírásoknak pontosan eleget tudnak tenni és amelyek pontos adatszolgáltatásuk, automatikus ellenőrzési képességük révén a vezetők felelősségteljes nagy munkáját lényegesen megkönnyítik.

A kolozsvári bemutatót megtekintették az egyetem képviselői, a közhivatalok vezetői, az erdélyi GyOSz számos tagja, valamint a kolozsvári és vidéki vállalatok reprezentánsai.

Az Evolut Irodaszervező vállalat — mint szerkesztőségünk értesült — bemutatóját f. hó 27. 28. és 29.-én Nagyváradon a Pannonia szálló I. emeleti helyiségeiben meg fogja ismételni.

Minden jó kereszténynek kötelessége legyen, hogy férfi, fiú és gyermekruhát nálam vegyen

Szabó József

kész és mérték utáni férfi-szabóság.

Hlalki Endre-utca 5. (v. Zöldfa-utca 3)

Feltűnően olcsó árak!

Kibővítik a tankerületi főigazgatók hatáskörét

Budapestről jelentik: Nagyonfontosságú rendelet készült el a kultuszminisztériumban, amely néhány napon belül megjelenik a hivatalos lapban is. Hóman Bálint kultuszminiszter az állami tanítók kinevezését a tankerületi főigazgatók hatáskörébe utalja. A főigazgatók jogkörét egyébként tovább bővítik, mert az irodai segédszemélyzet, altisztek és szolgák alkalmazása és kinevezése szintén a tankerületi főigazgató feladata lesz. Ugyanígy a főigazgatók alkalmazzzák az államsegélyes tanítókat, továbbá a tankerületen belül ők intézkednek a tanárok, tanítók és segédszemélyzet áthelyezése, szabadságolása, behelyettesítése és a fegyelmi vizsgálatok megindítása ügyében. A jövőben a főigazgatók alkalmazzzák az iskolafelügyelőket is. A felvételi ügyek, magán- és pótvizsgák engedélyezése, valamint az iskolai szünetek és a tanítási időeltérések megállapítása szintén a főigazgatók ügykörébe megy át.

Szt. Lukács Gyógyfürdő

Téli-nyári rheuma gyógyhely

Gyógyfürdővel egybekötött gyógy-szálló

Társas rheuma osztály

Kénes meszes források 23-64 C°
téli-nyáron nyitott természetes
iszaptó.

Izszapgyógyulás.

Mérsékelt árak
Jutányos átalány-kurák
Kérjen tájékoztatót

7 napnál hosszabb kurával egybekötött tartózkodás esetében a visszautazásnál 50% vasuti kedvezmény.

Vagyont Kereshet-

Egy jó ötlettel. Vegyen részt a Magyar Divatcsarnok ruhatervezési, népművészeti vagy furiangos ajándék tervezési pályázatán! A díjak összege 5000 P. A pályázaton kizárólag csak erdélyiek vehetnek részt.

Részletes ismertetőt küld a

MAGYAR DIVATCSARNOK

BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-UT 70-76

A közgazdaság nemzetpolitikai jelentősége

Irta: dr Géresy (Léber) János

Sokszor lehet manapság hallani, különösen a régi liberális gazdasági rendszer szomorúan aggódalmas védelmezőitől, hogy túlságosan sokat foglalkozunk újabb gazdasági kérdésekkel. Vannak a nemzetnek — mondják — sokkal inkább az érdeklődés első vonalába tartozó bajai, gondjai, feladatai, mint a már agyon magyarított, agyonirányított gazdasági problémák és ezekkel alig törődik valaki. Itt vannak mindjárt a külső veszélyek, az ismeretlen európai politika tengerének hatalmas hullámverései, melyek — ha nem védekezünk ellenük — könnyen elnyelvéssel fenyegethetik állami függetlenségünk politikai és gazdasági szuverénitását hányattott sajkáját. Belső politikai rendünk, társadalmi állapotunk nem mondható megnyugtatóknak. Minduntalan felüti fejét a felelőtlenségnek, a korlátoltágnak s a rosszakaratnak lázadó szelleme. Közművelődésünk, nemzeti kulturánk sok tekintetben szintén az elmaradottság nyomait mutatja még. Népoktatásunk, népi műveltségünk nem áll azon a magaslaton, amelyen állania kellene, ha elsőbbségi jogukat valóban meg akarjuk tartani a Duna-medencében s ha tényleg lenyegesen állapottokkal és cselekedetekkel akarjuk beigazolni jogunkat arra a megtisztelő és bennünket valóban megillető építetotrre, amelyet Csáky István gróf külügyminiszterünk legutóbbi költségvetési beszédében használt, hogy primus inter pares — irányító ország akarunk lenni ezen a földterületen.

Igy aggodalmaskodnak, így siránkoznak a régi világ mohikáiról. Így tiltakoznak a gazdasági élet területének feltárása, mozgató erőinek megismerése, eredményeinek birtokbavétele ellen azok, akik a gazdasági életet eddig a maguk kizárólagos vadászterületének tekintették s ahonnan eleve kizárták a jöhszemű és jobbkaratú keresztény érdeklődők kisedő csapatát is.

Pedig nincs igazuk az aggodalmaskodóknak. Még akkor sem, ha eltekintünk ettől a kicsinynek éppen nem mondható szépséghibától, melynek évtizedeken keresztül való érvényesítésébe keresztény társadalmunk milliós tömegei gazdaságilag majdnem belepusztultak.

A lelkiség elsőbbségét és felsőbbrendűségét hangoztató katolicizmussal szemben sincs igazuk akkor, amikor a közgazdasági problémák gyakori és erőteljes taglalása miatt az anyagelevőség felé való elhajlással vádolják meg. Hiába az — vetik szemére ennek a külső megnyilvánulásaiban újabb és szociálisabb katolicizmusnak — hogy folyton csak kenyérről, pénzről, tőkérről, munkáról, bérről és aranyról

beszél, s alig van mondani valója lélekről, kultúráról, szeretetről, embertársról stb., stb.

A nemzetgazdaság ugyanis minden materiális vonatkozása mellett is elsőrendű, mondhatnánk: döntő szerepet visz a nemzet életében. Politikai létet csak akkor érdemel, akkor vivhat ki magának egy nemzet, ha lelki adottságai mellett elegendő erőforrással rendelkezik és gazdasága a megengedett mértékig független más népek gazdasági erejétől és befolyásától.

Vizsgáljuk meg közelebbről ezt a tételünket s nézzük meg azt, hogy vajjon igazat mondtunk-e?

Mik a nemzeti lét alapelemei?

Allammá egy nemzet, amelynek már sajátos egyéni felfogása van az életről; az ember jogairól és értékéről, társadalomról stb., — akkor válik, ha ennek a felfogásnak az egyetemes népek közgondolkodásában érvényt is tud szerezni, ha egy új hanggal tud hozzájárulni az emberiség nagy koncertjének kulturális szimfóniájához. Elképzelhető-e az, hogy egy nép, amely gazdasági gyengeségénél, elesettségénél vagy elmaradottságánál fogva létében függ egy más állam jóakarától, hangot merjen, hangot tudjon adni a maga sajátos felfogásának és igényének akkor, ha ez a felfogás adott pillanatban talán nem egyezik a patronizáló ország ugyanilyen sikon mozgó elgondolásaival és célkitűzéseivel? Közelebb jöve a tételhez, nyitlan ki merjük mondani: önálló külpolitikai iránya, ami egyben a nemzeti függetlenségnek és szuverénitásnak legfőbb kifejező jegye is, csak annak az országnak lehet, amelyik a maga gazdasá-

DECEMBER 5.

Ez a nap a magyar királyi jó-tékonycélu állami sorsjáték legközelebbi húzásának a napja! Ha még idejében gondoskodik arról, hogy beszeresse államsorsjegyét (ára: egész 3 P, fél 1.50 P) akkor Önnek is esélye lehet a nyeresésre!

Főnyeremény: 40.000 P.

Ma nyílik a „TIVOLI“ mozgó!!

Szinrekerül Orbok Attila remek darabja

„Bercsényi Huszárok“

Főszereplők: Szeleczky Zita, Makay Margit, Vaszary Piri, Szilassy László, Csontos Gyula, Latabár Árpád.

Előadások kezdete:

Hétköznap este 8—10-ig, szombat és vasárnap d. u. 3, 5, 7 és 9 órákor.

Vasárnap délelőtt 11 órákor nagy Matiné. — Olcsó helyárak!!

gi erejénél fogva bevételgett, bejegyeztetett az „Európai Nagyhatalmak Kereskedelmi Társaságába“.

A nemzeti függetlenség és politikai mozgáshabadság legfőbb biztosítéka: a hadsereg. A hadsereg ad nyomatékot a nemzet azon kívánságának, hogy határai szentek és hogy belső ügyeinek rendezése körül nem tőr beleszólást, beleavatkozást mások részéről. Hiába a legszembetűnőbb kulturális fölény, hiába az ország politikusainak diplomáciai ügyessége; adott esetben egy kérdés eldöntésénél, egy ütköző érdek megvédésénél a nemzet hadereje, hadi felkészültsége az a súly, amelyet a mérleg serpenyőjébe a leghatásosabban bele lehet dobni. Egy nép tekintélyének megfelelő és a kor színvonalán álló hadsereg megszervezése, felszerelése, állandó ellátása pedig óriási összegekbe kerül. Ezeket az összegeket csak egy gazdaságilag erős és független állam tudja előteremteni és honvédelem céljaira fordítani. Ha gyenge egy állam gazdaságilag, nem tudja előteremteni az anyagi feltételeket, ha függő viszonyban áll egy másik hatalomtól, nem szabad azokat honvédelem céljaira fordítania.

Az elmúlt két évtizednek első részében sokszor hallottuk a magyarság kulturfőlényének hangoztatását. A népi kultúra valóban egy nemzet legfőbb fenntartó ereje. Nem képzelődés az, hogy a nemzetnek materiális lététől független lelke van. Nehéz órákban ez a lélek tartja fenn, elesettségéből ez a lélek emeli fel, s halottaiból ez a lélek támasztja új életre. A történelem számtalan példával bizonyítja ezt.

Még egy másik jelentősége is van ennek a nemzeti léleknek. Hatni tud ott is, vigasztal, gyógyít, fenntart és erősít olyan területeken is, ahova a nemzet politikai hatalma már nem ér el. A trianoni békeszerződésnek következtében elszakított nemzettestvéreinket a kisebbségi sors megpróbáltatásai, gyötrelmei közepette ez a fajta lélek kiárad és az anyaország szabad népeinek sirásában, panaszkodásában vagy követeléseiben hangot kapó lélek tartotta fenn és védte meg a legbrutálisabb és legkönyörtelenebb támadások ellenében is az elpusztulástól.

Ennek a nemzeti léleknek egyedüli eledele a nemzeti kultúra, a népi műveltség. Aki szereti a nemzetét, kell, hogy szeresse, kell, hogy védje, gyarapítsa, gazdagítsa a nemzet kulturáját is.

Elképzelhető-e azonban a népi műveltség, a nemzet kultúra anyagi alátámasztás, gazdasági javak és áldozatok nélkül? Templomok, iskolák, könyvtárak, tudományos intézetek, színházak, muzeumok nem épülnek csupán az Isten kegyelméből. Nemcsak a háborúhoz kell a pénz, pénz és harmadszor is pénz, amint Montecuccoli mondotta: pénz kel a kultúra alapjainak

Már 170.—Pencőtől tudunk szállítani modern új hordozható (portable) írógépeket. Pár pengős részletre is. Portómentesen. Levélbeli megkeresésükre díjtalanul, vételköttelezettség nélkül bemutatjuk.

Használt román betűs gépét is becseréljük kevés ráfizetéssel új írógépre.

Raktáron tartunk:

Continental, Mercedes, Rheimetall, Kappel, Erika, Hungaria, Remtor, Pátria, Hermes, Urania és Veritas írógépeket.

Ezenkívül raktáron vannak számoló-, sokszorosító-, cimiró- és könyvelő gépek.

Írógép kölcsonzés és karbantartás.

KISS ELEK

írógép vállalata, GYULA

megvetéséhez, intézményeinek fenntartásához is! Minél gazdagabb egy nép, annál többet tud áldozni a kultúra céljaira.

Ime egy további bizonyíték a gazdaság fontossága mellett.

A diplomácia nyelve ma: a kivétel és a behozatal. Nem etikai megokolások és jogi argumentumok, még kevésbé érzelmek: a külkereskedelmi mérleg számai döntik el az országok egymáshoz való viszonyát. Nem fegyverrel: a békeben is alkalmazható kivételi, vagy behozatali megszigorításokkal kényszerítik egymást térdre a vetélkedő államok. Látjuk ezt a már több mint egy éve folyó háborúban is. A legdöntőbb fegyver, amelyre Anglia a háborút alapította, amelytől győzelmét várta: a gazdasági blokádnak volt. Németország nemcsak ragyogó fegyvertényeinek, sőt nem is inkább ezeknek, hanem legfőképpen gazdasági felkészültségének és függetlenségének köszönheti eddigi sikereit.

Ne fájjon hát a feje senkinek a gazdasági kérdések és feladatok gyakoribb és alaposabb megtárgyalása miatt! Nincs elsőrendűbb feladat ma ennél. Az ember először él s csak azután érez és gondolkodik. Az életlehetőséget kell számára legelső sorban biztosítani s csak ha ezt már megtettük, akkor kívánhatjuk, követelhetjük tőle a maga és nemzete magasabbrendű céljainak szolgálatát. Sokszor hangoztatott igazság az, hogy gyöttrően éhes gyomorral nehéz imádkozni. Igaz ez a tétel nemzeti voral nehézkedésben is. Csak a mindennapi kenyér és a mindennapi kenyert megszerezni tudó munka biztosítása után és nyomán fakadnak fel a lélekben a nemzethűség, nemzetszeretet és a hazáért való áldozatkészség igazi, belülről, önmagából táplálkozó virágai.

Wacha János

kalaposmester

BUDAPEST

IV., Múzeum-kö-út 43

Ha ismét jó kalapot óhajt hordani, forduljon bizalommal hozzám. Óriási választék, szolid, előzékeny kiszolgálás, szigorúan megszabott olcsó árak. — Magyarország legnagyobb és legregibb férfi kalap szaküzlete. — Kötönlegessége: magyar kalapban.

A végvári magyarok tizparancso ata

A csikszeredai Csiki Néplap a végvári magyarok tizparancsolatát közli, amely a következőképpen hangzik:

1. Adj hálát Istennek, hogy magyarnak született!
2. Légy büszke magyarságra!
3. Csak magyarul beszélj!
4. Az üzletekben csak a magyar árut keress!
5. Be ne tedd lábadat olyan emberhez, aki a nehéz idők alatt ellenséged volt!
6. Kötelességed magyarságotad mindenütt szóval és cselekedettel nyíltan megvallani!
7. Becsüld meg a nemzeti zászlót és adj hálát Istennek, hogy a régen látott háromszínű lobogót most már kitűzheted a házadra!
8. Keresd a testvéri magyar kezet!
9. Mindent a magyar gondolat szemszögéből nézz!
10. Légy nemzedet határőre és ébren figyeld a végvári élet minden megnyilatkozását.

Öskutatás és nemesség

leszármazás, előnév, címer megállapítása és igazolása tárgyában forduljon a HERALDIKA nemességi irodához, Budapest, IV. Gróf Károlyi-ucca 14. Telefon: 381-199, 184-644.

SPORT

KAC—NAC Nagyváradon

Az erzsébetligeti pályán vasárnap délután két órai kezdettel játszik le a KAC—NAC bajnoki találkozót. Nagyváradon az őszi idényben ez lesz az utolsó bajnoki mérkőzés. A közönség hatalmas érdeklődéssel várja az összecsapást.

A zöld-fehérek legjobb csapatukkal rajtolnak. Kovács II. megszerzése újabb hatalmas megerősödést jelentett és remélik, hogy hamar beilleszkedik az együttesbe, hiszen egy évig már játszott Kovács I. mellett összekötőt Ploestiben.

A KAC is erősen készülődik. Dobai csapata legalább döntetlent akar elérni. Fogadhatnak a kolozsvári fiúk, hogy megtörik a NAC bravurját és góllal terhelik Várady hálóját.

Mindenesetre érdekes és változatos küzdelemre van kilátás.

Előzőleg 12 órákor a város két legjobb ifjúsági csapata a NAC—Elektromos játszik egymás ellen az ifjúsági bajnokság keretében. Az ifjúsági rangadóra külön felhívjuk a közönség figyelmét.

Megnyílt

Lőrincz Dezső vendéglője

a „Jóbaráthoz“

Szent László tér 7. sz.

Szombaton este disznótoros vacsora és vargabéles.

RAC—NSE vivómérkőzés a Kereskedelmi Csarnokban

Vasárnap délután öt óra kezdettel tartják meg a Kereskedelmi Csarnok nagytermében a RAC—NSE vivómérkőzést. Előzőleg ünnepélyesen üdvözlö a rendőrtisztí vívókat az alkalomból, hogy 22 keserves esztendő elmúltával ismét megindulhat a vívóérintkezés Erdély és az anyaország között. A visszacsatolás után ez az első mérkőzés, amikor kardban mérjük össze erőnket. Az NSE csapata nagy feladat előtt áll, hiszen a RAC az I. oszt. magyar kardcsapatbajnokság negyedik helyezetteje.

A rendőrtisztí vívókön kívül Nagyváradra érkezik még dr. Rajczy, a magyar olimpiai bajnokcsapat tagja, a főiskolai kardvívócsapat és kard Európa-bajnok, a sanremói magyar-olasz aranykardmérkőzés nyertese, továbbá Bay dr., a magyar olimpiai kardcsapat tagjai, magyar tör- és párbajtőrbajnok és Reich dr. magyar párbajtőrbajnok, a BEAC kítűnő versenyzői, akik egymás ellen kard- és párbajtőrbemutatókat fognak tartani. Ez alkalommal mutatják be a párbajtőrvívásban a villamos találatjelzőt, melyet a legnagyobb nemzetközi versenyeken is használnak.

Merano szálloda

BUDAPEST IV., Bécsi-utca 2.

Központi fűtés. Hideg-meleg folyóvíz. Pensiórendszer. Igen mérsékelt árak. Olcsó havi bérlet.

A legkellemesebb családi ház a Belváros szívében

Időjárás

Gyenge légáramlás, több helyen köd. Éjjel tájmentes fagy. A nappali hőmérséklet kissé csökken.

A HÜSÉGES MAGYARORSZÁG

Irta: CSISZÁR BÉLA

Az egész világ felfigyelt arra az ünnepi eseményre, amelynek az elmúlt napokban a barokkos pompájú bécsi Belvedere-palota volt a színhelye. Az a nap, amelyen Magyarország egyrangú félként csatlakozott a háromhatalmi szerződéshez és a következő, valóságos magyar nap volt a világsajtóban; a földkerekség valamennyi számottevő napilapja Magyarország elhatározásával foglalkozott első oldalán és méltatta az esemény kétségtelen horderejét. Tokiótól Liszszabonig, New Yorktól San Franciscóig ezen a két napon Magyarország nevét harsogta a rádió, vitte szét a táviró és ismételték az újságok. Még a Németországgal szembenálló államok propagandaeszközei is mértékadó stílust használtak s kiemelték a bécsi eseményben a kitüntetett megismerhetetést, amelyben a világ legelső katonai hatalma, a földkerekség egyik legnagyobb állama, a hadi és diplomáciai sikerek egész légiójával büszkélkedhető Németország részesítette a Trianonban megalázott, de fokról-fokra mindjobban felemelkedő, szilárd belpolitikai és kül-

esolatokat még szilárdabb alapokra helyezte. Ott álltunk a tengely mellett európai diplomáciai küzdelmeiben, spanyolországi harcaiban, a korhadtt területi rend megváltoztatásáért vívott tusáiban amit ott álltunk már Olaszország mellett, amikor még csak vele kapcsolatos össze a baráti szerződés és Németország mellett, amikor még letört, leigázott, elesett hatalom volt, amelyre a nyugati hatalmak kigyót-békát kiáltottak, kiátkozták a nemzetközi együttesből, minden módon fokozni igyekeztek anyagi és politikai gondjait megszállásokkal, hihetetlen összegű jóvátételekkel sújtották, de teljesen meg törni nem tudták.

Magyarország a tengelyhatalmak különösen tevékeny együttműködése és szoros egymáshozzátközése a múlt év elejével kezdődött a komintern-ellenes egyezményhez való csatlakozásunkkal, majd néhány hónappal később a népszövetségből való merész kilépésünkkel. Csáky István gróf külügyminiszter 1939 január 12-én bejelentette, hogy Magyarország, amennyiben a tengelyhatalmak erre hivatalosan felkérlik, hajlandó csatlakozni ahhoz a paktumhoz, amelyet Németország és Japán a Komintern tevékenységének ellensúlyozására még 1936 novemberében kötött egymással, s amely a következő év novemberében Olaszország csatlakozásával három paktummá bővült. Magyarország ezzel is tanujelét kívánta adni annak, hogy hajlandó csatlakozásával még bensőségesebbé tenni a közte és a tengelyhatalmak közt fennálló baráti viszonyt s egyúttal diplomáciai téren a maga szerény erejével alátámasztani a tengely pozícióját. A három nagyhatalom követői a bejelentés másnapján megjelentek a külügyminisztériumban és hivatalosan is felkérték Magyarországot a csatlakozásra. Az erről szóló okmányt ünnepléses külsőségek között februárban írták alá a budapesti külügyminisztériumban.

A magyar külügyminiszter időközben Berlinben tett látogatást s a kiadott hivatalos köz-

Cristamary

kéri a váradi hölgyeket:

Ha Pestre jönnek, feltétlenül nézzék meg a legújabb modelljeit.

BUDAPEST IV., Váci-utca 17

politikai irányzatot követő Magyarországot, amely hűséggel barátai fránt, méltányossággal ellenfelei felé, öntudatosan és bátran haladt a magaválasztotta külpolitikai vonalon mindmáig. Igen, a hűség az, amely a világlapok kommentárjaiból a legtöbbször kicsendül, a hűség, amelyet Németország és Olaszország sajtója meleg barátsággal a leggyakrabban emleget Magyarországgal kapcsolatban. Magyarország tengelybarátsága nem konjunktúra-barátság, nem ma vagy tegnap kezdődött, hanem már olyan időben, amikor még sokszoros veszélytöbbletet vagy legalább is megfontolásra érdemes kockázatot jelentett azok mellé a hatalmak mellé állni, amelyekhez a magyar népet érzelmi szálak vagy érdekkapcsolatok, sőt a közösen kiöntött vér emlékei fűzik. Magyarország már akkor tengelybarát volt, amikor ez még nem volt jó ajánló bizonyítvány a népszövetségi hatalmak elött, sőt már akkor a tengely létrejöttéért küzdött, hevült és harcolt, amikor a német és az olasz birodalomnak ez az együttműködése még nem kezdődött el.

Epen a napokban volt öt éves fordulója annak a lépésnek, amikor a gyenge és a kisantant béklyóitól akadályozott Magyarország több, mint ötven népszövetségi tagállammal szemben bátran kiállt a megtorlásoktól sújtott, nehéz körülmények közé került barátja, Olaszország mellett. Erről az elmúlt években éppoly keveset beszéltünk, mint arról, milyen szüntevő öszinteséggel, már-már tett számba menő rokonszenvvel figyeltük világháborús fegyvertársunk, Németország felemelkedését, hősi harcát katonai egyenjogúságáért és fegyverkezési szabadságáért. Amikor pedig Németország és Olaszország az abesszíniai háború után megtalálta egymás kezét, — tudvalevő, hogy Magyarország néhai miniszterelnöke, Gömbös Gyula használta először a „Berlin—Róma-tengely” elnevezést, — megnyílt a lehetőség arra, hogy kiépítse velük szoros együttműködését és a bevált baráti kap-

Budapest VIII., Üllői-ut 60
Kérje mindenütt

lemény elégtétellel állapította meg, hogy a két ország barátságát a jövőben még jobban ki mélyítik s a német birodalom és Magyarország közti szoros összetartozás épügy, mint a szoros olasz-magyar viszony a legjobb záloga az európai békemű továbbfejlesztésének. 1939 április 11-én a magyar kormány még döntőbb lépést tett: kilépett a nemzetek szövetségéből. Csak az tudja értékelni ennek a lépésnek a merészségét, bátorságát és erélyességét, aki tudja, milyen nagy hatalmat jelentett még tavaly tavasszal is a már hosszabb ideje haladó népszövetség. Németország és Olaszország ugyan már jóideje elhagyta, de a három vezető hatalma, Anglia, Franciaország és Szovjet-Oroszország még teljes mértékben fenntartotta régi fényében. Csáky gróf táviratban közölte Genffel, hogy azonnali hatállyal megszakítja a népszövetséggel, mint politikai testülettel az együttműködést. Magyarország közvéleménye már régen várta ezt a lépést, hiszen nekünk Genfben soha igazat nem adtak, kisebbségi feljajdulásainkra aktákkal és albizottságokkal válaszoltak, panaszaink süket fülekre találtak, a hírhedt revíziós szakaszt csak képmutató külsőségeként hordozták meg, de soha komolyan nem gondoltak arra, hogy Magyarország területi sérelmeit orvosolják. Elégtétellel látta, hogy ez a határozott lépés milyen elégtételt kelt barátaink körében is. Mint a kominternellenes egyezményhez való társulás, ez is határozott és építő állásfoglalás volt a tengely mellett, Magyarország ama szilárd akaratának kinyilvánítása, hogy az új Európáért vívott harcban teljes mértékben Németország és Olaszország oldalán áll s csak az ő vezetésükkel tudja elképzelni a méltányosabb és igazságosabb európai rendet. Azóta se haboztunk a nyílt és világos állásfoglalással, amikor a nyugati szövetségesek megkezdték páratlan méretű hekerítő munkájukat Európában s az akkor még jó árfolyamának látszó szavatossági ígéretekkel környékeztek meg a délkelet-európai államokat: akkor sem, amikor 1949 augusztusában már zengett a nagy hallali, a háborús örület a tengely hatalmak körül és vérszomjas stratégiák már néhány hetes berlini és római villámháborúról álmodtak. Magyarország hű és biztos barát maradt a háborúnak azokban a hónapjaiban is, amikor Németország még nem mozdult nagy harci vállalkozásaira, az ellenfél pedig már az éhség-zárlat átütő sikeréről terjesztett hírhíreket. Természetes azonban, hogy őszinte szívvel örültünk barátaink fokozódó sikereinek katonai és diplomáciai téren egyaránt s ma szilárdabban, mint valaha hiszünk győzelmünkben. Magyarország azt óhajtja, hogy ez a győzelem még szorosabban és gyümölcsözőbben ott találja barátai mellett, amikor az új Európát fogják majd megvonni s ennek az óhajnak a jegyében írta alá a háromhatalmi szövetséghez való csatlakozás okmányát.

Keresztény szülők figyelmébe!

Iskolai tankönyveket és írószereket
olcsó árban beszerezhetik a
Nemzeti könyv- és papirkereskedésben
Krausz István Nagyvárad, Rákóczi-ut 9

HA JÓ és kellemes helyen kíván vacsorázni keresse fel

Spolarich Kék Duna Éttermét az opera mellett

HIRES KONYHA. REGGEL 5 ÓRÁIG
Rácz Béla művészként
TELEFON: 121-315 és 122-528

Időszerű gazdasági útmutató

Kisipari kiviteli intézet

A belföldi munkaalkalmak felhasználása mellett a kis- és kézművesiparra nézve rendkívül nagy jelentőségű az, hogy kiváló gyártmányait, különösen pedig műipari szempontból is figyelmet érdemlő jellegzetes készítményeit külföldön is elhelyezhesse. A kisiparnak azonban sem tökéreje, sem megfelelő üzleti összeköttetései nincsenek arra, hogy a külföldi piacokat gyakran és közvetlenül felkereshesse. Azért, hogy a magyar kisiparosok kiváló gyártmányait a külföldi fogyasztókhoz kezehez kerülhessenek, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara kezdeményezésére a m. kir. iparügyi miniszter és Budapest székesfőváros támogatásával megalakult a budapesti kamara keretében a Kisipari Kiviteli Intézet, amely saját számlára kivételt nem bonyolít le, hanem csak a kisiparosok kivitelét mozdítja elő és azért semminemű díjat nem szed és még ügymői jutalékra vagy költségmegtérítésre sem tart igényt. Az Intézet rendkívül messzemenő tevékenységet ajánl fel az ország kisiparosságának. Tevékenységi köre a következő:

Az Intézet felvilágosítást ad az egyes külföldi államokban érvényben lévő beviteli korlátozásokról, esetleges kontingensekről, devizális rendelkezésekről, felárakról, exportprémiumokról, vámokról, illetékekről, stb. Az ezzel kapcsolatban felmerülő hivatalos eljárásokban a kisiparost támogatja és az adminisztrációs munkát helyette elintézi. A vámelőjegyzési eljárásokat, a külföldi mintaküldeményekkel kapcsolatos teendőket elvégzi.

Az idegennyelvű külföldi leveleket magyarra, a külföldre írt leveleket pedig az illető állam nyelvére lefordítja, a levél elkészítésénél útbaigazítással szolgál, sőt az esetek többségében a levelet is megfogalmazza. A pengőben megadott árajánlatokat az érvényben lévő felárak tekintetbevételeivel a megfelelő idegen valutára átszámítja. Az exportkalkulációnál tájékoztatással szolgál és a C. I. F., fob. franko stb. árakat kiszámítja. Az exportcsomagolás elkészítésére nézve felvilágosítást nyújt.

Gondoskodik megfelelően bevezetett ügynökök, ügynökségek, képviselők és bizományosok címeinek nyilvántartásáról. Ügynöki és képviselői megbízások szövegét elkészíti és általában a kisiparosok érdekeit a megállapodások megszövegezésénél szem előtt tartja. Nyilvántartja a magyar áruk iránt érdeklődő külföldi cégek és bevásárlók címeit. Jegyzéket vezet azokról a hazai kisiparosokról, akik exportképes cikkeket állítanak elő. Külföldi cégekről.

Új vendéglőmet

disznótoros vacsorával szombaton este megnyitom a volt Malaj Dénes helyiségében

Izletes hideg-meleg ételek.
Kitűnő borok.

Nánássy József
tulajdonos

ügynökségekről, képviselőkről, stb. információt szerez be. Tájékoztodik a külföldi keresletről, különösen pedig arról, hogy az egyes árukat milyen alakban, mintában és kivitelben kívánják a külföldi megrendelők.

Piacutatási tevékenységet végez és ennek eredményét az érdekeltek tudomására hozza, illetve az ennek kapcsán szerzett külföldi összeköttetéseket a kisipar javára hasznosítja. Külföldi rendelések esetén a kivitel lebonyolításának megkönnyítése végett termelési és export hitel kieszköltése érdekében közbenjár. A kisiparnak a Budapesti Nemzetközi Vásáron, valamint egyéb belföldi és külföldi vásárokon és kiállításokon való részvételét előmozdítja. A kisipari cikkek külföldön való bevezetése céljából alkalmas módon hatályos propagandát fejt ki és külföldi bevásárlók figyelmét a kisipari készítményekre felhívja. A kivittel kapcsolatban érvényben lévő kedvezményeket a kisiparosok részére kieszkölti.

Az a kisiparos tehát, aki exportálni kíván, saját jól felfogott érdekében forduljon a Kisipari Kiviteli Intézethez (Budapest, V., Szemere-u. 6), ahol minden szükséges útbaigazítást díjtalanul megkap.

(Vége következik.)

Hamerli J.

Magyarország legrégebbi kesztyű-bőr és bőrkesztyű gyára. Egész Európában ismert és keresett áruival Nagyváradon is fióküzletet nyitott, Rákóczi út 1. sz. alatt.

Vevőink figyelmét felhívjuk karácsony közeledtével: az ajándékozás gondját elvetette, ha meglepetésül

Hamerli kesztyűt

vásárol, mert feltétlen jó, szép, divatos, minden igényt kielégít és mindenkinek szükséges.

NYILTTÉR *

Felhívás

Tabacariu Jánosné tulajdonát képező Lahner György-utca 14. sz. a. épülfőlfelben lévő házát egy ügyfelem megvenni szándékozik. Felszólítom mindazon hitelezőket, akinek az építkezéssel kapcsolatban követelésük van, hogy azt november hó 26-ig bezárólag irodámban bejelentik, különben az új tulajdonos felelőssége megszűnik.

DR. BOCK ALFRED,
ügyvéd,
Nagyvárad, Kapucinus- 6.

Védenek-e a lakóházak légoltalmi óvóhelyei?

Irta: Borsányi Julián
hmtk. százados

V.

A lezuhanó bomba hecsapódási sebessége rendszerint 200 m/mp. Igen nagy — 4000 m-en felüli — kioldási magasságoknál a 250 m/mp-et is megközelítheti, de azt sohasem haladhatja meg. A bomba alakja az áthatolásnak kedvez; a köpeny, főleg pedig a bombacsúcs szilárdsága jelentékenyen magasabb, mint azoké az anyagoké és épületszerkezeteké (fedélhajzat, födémek, boltozatok stb.), amelyeken át kell hatolnia. A bomba robbanását kiváltó gyújtószerkezet csapódásra működik ugyan, de késleltető berendezéssel van ellátva. A késleltetés mértéke 0.1—0.5 mp., de újabban több órás is lehet Ha a fenti adatokat mind számításba vesszük, a bombának 10—12, sőt még ennél is több emeletközi födémre kellene átútna, ami gyakorlatilag annyit jelent, hogy minden egyes tetelátlatnál a bombák a pince talajába fúródva robbannának. Ez egyértelmű lenne a házak alapozásáig terjedő összeomlásával s egyúttal minden házban tartózkodó személy pusztulásával.

Szerencsére a gyakorlati tapasztalat ennek az ellenkezőjét bizonyítja. Mind német, mind más (svéd, finn) adatok szerint a rombolóbombák 85—90%-a 2—3 födém átütés után robban, tehát már a kétemeletes házaknál sem éri el a pince födémét. E jelenség magyarázatával itt nem foglalkozhatunk bővebben. A sok közrejátszó és ma már ismert okok között a legfontosabb az, hogy a bomba áthatolásánál az egyes födémek nem annyira fékeznek, mint inkább jelentős mértékben eltérítik útjából a zuhanó bombát. Minél több fékező rétegen hatol át a bomba, annál inkább fog hosszantengelye a zésével megbízott magyar-német kormánybiz-függőlegestől a vízintes felé elfordulni.

A rombolás mértékét — bárhol robban a bomba — természetesen előre meghatározni nem lehet; az nemesak az épület szerkezetétől függ, de igen nagy mértékben attól is, hogy az épület melyik pontján történik a robbanás. Téglapületeknél a főfalakat ért lökés könnyen az egész ház, vagy annak jelentékeny részének teljes összeomlását idézheti elő. A rombolás hatalmas mértéke tehát semmiesetre sem jelenti azt, hogy a bomba az épület alapjáig hatolt volna! Ez a körülmény azért igen fontos, mert egyértelmű azzal, hogy a legelső épületszerkezeteknek (így a pince födémének) csak a lehellő törmelések súlyát kell felfognia, nem pedig a robbanás közvetlen légnyomását. Lehetséges azonban az is, hogy ugyanaz a súlyú bomba ugyanolyan szerkezetű épületet csak igen kis mértékben rongál meg, mert a robbanás ereje fontosabb merevítő, vagy hordó részeket nem lökött ki. A már említett augusztus 27-i éjszaka történt támadás után ugyanabban a körzetben három eltalált házat szemlélhettem meg. Az angolok 250 kg-os bombákat használtak; az épületek mind négyemeletesek voltak, kettő téglapületek, míg a második téglapületek csak a legfelső két emeleten sérült meg, de a pusztulás terjedelme az elsőnél jóval mérsékeltebb volt. Feltűnő volt végül a vasbetonvázás épület viszonylag kismértékű sérülése, mind a törmelékmenynyiség, mind az épület állékonysága szempontjából. Mindkét épületnél a földszintes rész — az üzletek és kirakatok kedvéért — vasbetonvázás szerkezetű. Feltűnő, hogy a vasbetonkeret milyen éles határt szab az összeomlásnak.

(Folytatjuk.)

Arainkat ismét leszállítottuk!

Deutsch Postóáruház

Tisztagyapju szövetek nagy választékban.

Nagyvárad, Kossuth Lajos utca 4 szám

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD, SZILÁGYI DEZSÓ-UTCA 5.

ELŐFIZETÉSI ARAK: Egész évre 30 P, félre
15 P, egy óra 2.50 Pengő
Egyes szám ára 10 fillér
Telefon: 12-27.
Postatakarékpénztári csekkzámlánk
száma: 72.301.

A pápa kihallgatáson fogadta a panonhalmi főapátot. Vatikánvárosból jelentik: (MTL.) XII. Pius pápa magánkihallgatáson fogadta Kelemen Kriszton panonhalmi főapátot.

ÜGYVEDI HIR. Dr. Szatmáry Ferenc ügyvéd irodáját Rákóczi-ut 15. szám alól Ritoók Zsigmond-ut. 1., Ügyvédi Kamara épületébe helyezte át.

FELHIVOM mindazokat, akik erodamba fordítás, másolás, vagy hitelesítés végett iratokat hoztak, hogy irataikat legkésőbb f. hó 25-én déli 12 óráig átvenni sziveskedjenek. Váradi Imre, kirendelt kir. közjegyző. Széche. nyi-tér 18 (volt 12. sz.)

Nagyjövőjű iparágban,

elismert szakember önállósítási céljából, keres 15.000—20.000 pengővel rendelkező társat.
Erdeklődők: «Megnyugtató biztos befektetés» jellegére, a kiadóra irjanak

Uj tulajdonos a Dorian mozgóban. A napokban a Dorian mozgóhoz új társengedélyest neveztek ki Jurcsó Mihály László régi budapesti szakember személyében. Jurcsó átvette az ügyek vezetését és Nagyvárad legszébb mozgósínházát a régi nivóra igyekszik fejleszteni. Hosszu film-és mozi-szakmai működése megfelelő garancia, hogy ez sikerülni is fog. A Dorian mozgó egyébként a közeljövőben új magyar nevet kap.

BELGRÁD FŐPOLGÁRMESTERE BUDAPESTRE ÉRKEZETT. Budapestről jelentik: Tomics Jevrem, volt jugoszláv miniszter, Belgrád város főpolgármestere, valamint Belgrád város több főtisztviselője pénteken Budapestre érkezett az állami és fővárosi közüzemek tanulmányozására. A vendégeket ünnepélyesen fogadták.

* A Budapesti Közlöny és Hivatalos Értesítő részére hirdetések és előfizetések felvesz a Rudolf Mosse r. t. hirdetőiroda, Nagyvárad, Rákóczi ut 13. Telefon: 20—35.

Közlemény. A Nagyvárad Vendéglősök Egyesülete közli tagtársaival, hogy bejelentett cukorigényeiket, illetékes hatóságok jóváhagyták és a kiutalás a közeli napokban fog megtörténni, amelyről külön hirdetményben lesznek értesítve. Nánási elnök, dr. Kalas László titkár.

Gabona- és malomszakmában

adminisztratív munkák végzésében — teljes jártassággal bíró tisztviselőket keres fővárosi vállalat. Ajánlatok a Vidéki Napilapok Gazdasági Egyesülése, Budapest, Szervita tér 3. címére küldendők „Nyugdíjas állás” jelige alatt.

Dr Horváth József ügyvédi irodát nyit. Nagyvárad. Saját tud. Dr Horváth József nyugalmazott táblabíró, az ismeretnevű jogász, mint értesültünk, a napokban Pável u. 17. szám alatt megnyitja ügyvédi irodáját. Dr Horváth József kitünő képességei, hatalmas gyakorlata s a nagyvárad kerületében magyar társadalomban elfoglalt előkelő helye csak biztosíték arra, hogy személyében újabb kiváló keresztény ügyvédje lesz Nagyváradnak.

Egyetemi istentiszteletek megkezdése a kolozsvári Egyetemi templomban. Az egyetemi év kezdetével újból megkezdődnek a szokásos egyetemi istentiszteletek is a kolozsvári Egyetemi templomban. Első alkalommal a szentmisét Sándor Imre püspöki helytartó celebrálja. Az egyetemi istentiszteletek alkalmával ebben az évben a szentbeszédet egyetemi és főiskolai tanárok mondják. A beszéd sorozat tárgya: A keresztény férfi a XX. században. A beszéd sorozathoz a bevezető beszédet Scheffler János dr. a kolozsvári egyetem magánjogi tanára mondja.

VISSZAHELYEZIK A MAROSVÁRHELYI BEM- ÉS KOSSUTH-SZOBROT. Marosvásárhelyről jelentik: A városi szoborbizottság elhatározta, hogy Bemnek és Kossuthnak a román uralom idején ledöntött szobrát eredeti helyére visszahelyezi. Bernády Györgynek, a város elhunyt nagymevű polgármesterének szobrot állítanak.

Uj határátlépési rendszer a nyáradióli szakaszon. Marosvásárhelyről jelentik: (NTI) A román hatóságok a nyáradióli határszakaszon megszüntették az eddigi határátlépési rendszert. Az új rendszer szerint csak azokat engedik át most a határon, akiknek utlevelük van. Eddig az volt a helyzet, hogy határátlépési igazolvánnyal is átengedték az utasokat Magyarországra.

Ne vegyen rádiót!

Várja meg a napokban megnyíló

Dobribán Jenő

rádió és villany szaküzletét
Kossuth Lajos-utca 7

Négyes honvédek ezrednapja. Mindenkit, aki a világháborúban a nagyvárad 4-es honvédek kötelékében (a népfelkelő alakulatoknál is) harcolt, tehát aki magát négyesnek vallja és érzi, bajtársi szeretettel kérünk, jelentkezzen a f. évi december hó 14—15-én rendezendő ezrednapra, amelyet a volt ezredparancsnokuk Kratochvil Károly altábornagy ur személyes vezetése alatt fogunk megünnepelni. Vidékiek és városiak egyaránt jelentsék be részvételi szándékukat személyesen vagy levelezőúton a Széchenyi ház Négyes Honvédek Szervező Bizottsága címre. Személyes jelentkezések naponta délelőtt 11—1, vagy délután 5—7-ig a fentjelzett helyiségben. Egyidejűleg bejelentendő, hogy 1. Ki tart szállásra igényt, 2. Részt óhaj-e venni a közös bajtársi étkezésben, amely természetesen jutányos és egyszerű lesz. Rendező bizottság.

A kolozsvári Egyetemi Mária Kongregáció és a Katolikus Főiskolás Leányok Munkacsoportja f. hó 25-ikén, hétfőn este fél kilenc órakor együtt tartja meg évi rendező közgyűlését. A közgyűlésen dr. Venczel József, az Erdélyi Tudományos Intézet tanára tart előadást Ifjúsági mozgalmaink elmúlt két évtizede címen. A közgyűlésre szeretettel hívunk meg minden egyetemi és főiskolai hallgatót és a főiskolás ifjúság minden jóakaróját és barátját.

Hölgyeim! Le a kötőtűvel!

Itt a XX. század szenzációja, a szab. „RAPID” kézikötő-készülék. Munkája kézimunka. Minden kötési minta köthető. Néhány óra alatt köthet magának pullover, blúz vagy ruhát. Kezelése egyszerű. Ára 35 pengő. Kérje a 22. ismertetőt. Arulorgalmi Kft. Budapest, IV., Sütő utca 2, félem. 3. — Telefon: 188—365.

Feljegyzések

A sok háborús és politikai hír között szerényen húzódik meg az a néhány soros jelentés, amely a Szentatya vasárnapi szentmiséjéről és a szentmise közben elmondandó beszédéről emlékezik meg. A győzelmes harcok és diplomáciai párbajok izgalmas hírei között talán túlságosan is halkszavú és szerény ez a hír, de éppen ezért figyelnek fel rá a világ minden sarkában a jóakarató emberek. A Szentatya a háború hősi halottaiért, sebesülteikért és a háborús nyomorúság áldozataiért ajánlja fel vasárnapi szentmiséjét, beszédében pedig az örök és változatlan igazságok egyesítő fényét akarja rávetíteni az egyre fokozódó és egyre élesebbé váló ellentétekre.

Gyarló, gyöngye emberségünk hamar belefárad a nagy vilgkavargásba. A jelszavak, rendszerek, érdekek, győzelmek és veszteségek, remények és aggodalmak megszedítik a legerősebbeket is. Csoda-e hát, ha szomszjas lelkünk az egységre, a biztos igazságra, a földi túlekedések feletti álló vallási és erkölcsi fórum szavára vágyik? Csoda-e, ha a pápa vasárnapi szentmiséjét és beszédét oly nagy várakozás előzi meg?

A világ minden sarkában tombolnak a harcok. Nemzetek állanak egymással szemben. Olyan kevés nemzet tudja kimondani a testvéri szót más nemzeteknek. Szükség van tehát most annak a fórumnak a szavára, amely minden nemzetet egyformán a keblére ölel és mindenkit egyforma szeretettel szólít magához.

Vasárnap megszólal a Pápa. A világ legmagasabb vallás-erkölcsi trónjáról hangzanak el örök, változatlan igazságok, hogy eligazítsanak a nagy bizonytalanságban. A pápai szentmise felajánlásában találkozunk az egymással szembenálló nemzetek fiai az egy krisztusi szeretet jegyében.

Bár meggondolkoztatná ez a beszéd és ez a szentmise azokat, akik a szembenálló frontokat mereven tartják. (P. I.)

December 8: a nagyvárad Mária Kongregáció közs nagygyűlése. Saját tud. December hó 8-án, Szeplőtelen Fogantatás napján hatalmas ünnepsége lesz a nagyvárad Mária Kongregációknak. Ezen a napon rendezik nagygyűlésüket a nagyvárad Mária Kongregációk. A nagygyűlés napján délután a városháza nagytermében kerül sor az ünnepi diszgyűlésre. Az ünnepet megelőzőleg P. Vid József S. J., háromnapos előkészületet tart szentbeszédekkel. Az ünnepség részletes műsorának ismertetésére még visszatérünk.

* December 5. Ez a nap a m. kir. Államsorsjáték legközelebbi húzásának napja. Idejében szerezz be államsorsjegyet (ára egész 3 P, fél 1.50 P), akkor Önnek is esélye lehet a nyeresre! Főnyeremény 40.000 P.

Leihamisító bandát fogott el a kolozsvári rendőrség. Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári piacon az utóbbi időben sok hamisított száz leies került forgalomba. A rendőrség nyomozni kezdett a hamis pénz eredete után és rövidesen őrizetbe is vették a jól megszervezett pénzhamisító banda tagjait: Crisan György 29 éves műasztalost, Ilyés György 32 éves mechanikust és Schanzer Náthán Mózes 40 éves kereskedőt, aki által a pénzhamisítók a pénz forgalomba hozták. Crisan és Ilyés beismerték, hogy évek óta hamisítottak a 100 leieseket és Schanzer is beismerő vallomást tett. Crisan lakásán házkutatást tartottak és megtalálták a nagy szakértelemmel felszerelt pénzhamisító gépeket, kliséket, ugyszintén a beváltott magyar bankjegyeket is. A bűnleket le foglalták és a rendőrségre vitték. A rendőri nyomozás tovább tart.

A nagyvárad dalárdák ma, vasárnap est hangversenye pontosan 8 órakor kezdődik.

APOLLÓ FILMSZÍNHÁZBAN! Csathó Kálmán nagysikerű szindarabja filmen!

Fűszer és csemege

Főszeregben: Jávör, Szörényi Eva, Szólay, Vizvári Mariska

Budapesti bevásárlási források:

BOROS
Baross-tér 6
egyenruházat
Tüzoltó, katona, vasutas
és intézeti ruhák, sapkák
és felszerelések
Kérjen árajánlatot!

Rövidárúk,
csipke, szalag, pászomány, gomb- és tüárúk nagybani bevásárlási helye
Somló Bernát
V., ker. Sas-utca 1
félemelet

SEMLER J.
m. kir. udvari szállító
Szövet és selyemkülönlegességek
Budapest, V. Deák Ferenc-utca 12
Alapított 1850-ben

Kricky
futásfalvi Pál Elemérné
Lukáts Ilonka
divatszalonja
Budapest, Váci-utca 34
Telefon: 18-36-39

Bel és külföldi írószerek, képeslevelezőlapok, falvédő, szék-rényipapír, papírszönyeg, karácsonyfadíszek, kosaras és zsebnaplók, iskolaszerek és mindenemű papíráruk stb. legelőcsőbb nagybani beszerzési forrása:

Neumann Márton
Modern Képeslevelezőlapkiadó
Papír és írószerek kft.
Budapest VII., Klauzál-tér 13
Telefon 227-652

Zobel
HARISNYA
BUDAPEST

IV. Petőfi Sándor-u. 2. átjáróban
Telefon 388-613.
VI. Terezy-körút 34. Dessewffy-utca
sarkán. — Telefon 327-968

SMART
PERFUMERY
illatszer és
kozmetikai
különleges-
ségek
BUDAPEST,
Bécsi-utca 9

**Elegáns fiúk
ruhásboltja**
EDELMANN
Budapest
Kamer Mayer Károly-utca 2

Gyermekruházat
a legrégibb és megbízható-
nak elismert.
Becker
Károly
Budapest, IV. Váci-u. 2.
Alapított: 1840
Telefonszám: 182-749

**Kézimunka, füg-
göny, függöny-anya-
gok, kötött áruk**
Szekeres
Budapest,
Rákóczi ut 63. sz.
(Keleti pályaudvar közelében)

Letartóztattak a japánok egy újságíró és egy alkonzult. Hanoi-ból jelentik: A Domei Iroda jelentése szerint a japánok letartóztatták az United Press egyik tudósítóját, valamint a hanoi amerikai alkonzult. A letartóztatás azért történt, mert csütörtökön fél négy órakor a letartóztatottak Haifug katonai sávjában fényképeztek. Ugy tudják, hogy a hanoi amerikai konzul tiltakozó jegyzékét nyújtott át a japán hatóságoknak és ebben közli, hogy a fényképezés az amerikai főkonzul parancsa értelmében történt. (MTI)

Heller Frigyes

Női kalap. Szabott árak!
Budapest VII., Csányi-utca 12 szám. Tel. 145, 645
Nagyban és kicsinyben

Elszállítják az amerikai polgárokat Holland-Indiából. (NTI) A Newyork Times singapuri jelentése szerint már csaknem valamennyi amerikai asszonyt és gyermeket elszállítottak Holland-Indiából. Mivel kevés hajó áll rendelkezésre igen sokan Ausztráliába repültek és onnan szándékoznak hazautazni. Míg Kelet-Ázsiából csaknem valamennyi amerikai állampolgárt elszállítanak, addig Singapurban az Egyesült Államok polgárai semmiféle utasítást sem kaptak a hazautazásra. (MTI)

„Hol lakjunk, hol szórakozzunk“ Budapest

Belvárosi Cafe
Restaurant és bár
a belváros központjában politikai és közgazdasági nagyságok törzskávéháza. **A bárban Szabó Kálmán**
európai hírű jazztríoja.
BUDAPEST, Apponyi-tér Klotild palota

Hangli söröző,
erdélyi ételkülönlegességek
Hangli Kioszkban
szórakoztató műsor. Rác Vali
felléptével.
Budapest, Vigadó-tér

Spolarich kávéház és grill
Budapest, József krt. 37-39
a keresztény uri társaság kedvelt kávéháza.
Farkas Jenő muzsikál és **Mindszenty István** énekel.
A grillben reggel 5-ig tánc. — Délutánonként 5 órai teák, énekelnek **Cseh Ila** és **Elek Gréte**

* Minden sörívő megállapíthatja, hogy a Dreher Haggenmacher Szent László sörnek nincsen párja.

KARÁCSONYI SEGÉLYT KERNEK A KÖZZSZOLGÁLATI ALKALMAZOTTAK. Budapest. (MTI) A közszolgálati alkalmazottak nemzeti szövetsége emlékirattal fordult a kormányhoz és kérte, hogy a tényleges és nyugdíjas közszolgálati alkalmazottak beszerzési, illetve karácsonyi segélyt kapjanak. Egyben kérték, hogy a késebb javadalmazásuk egy havi fizetésüknek, illetve egy havi nyugdíjuknak megfelelő összeget kapjanak.

Vadásztöltény Knébl puskaművestől
Budapest, Baross u. 17
Kérjen árjegyzéket. Keresztény cég!

Erdélyben is folyósítanak Láb-kölcsönöket. Budapestiről jelentik: Az építkezés előmozdítása érdekében a Lakásépítési Allandó Bizottság változatlan erősséggel folytatja tevékenységét, sőt rövidesen munkaköre jelentősen ki is bővül. Az iparügyi minisztérium ugyanis megkezdte már a tárgyalásokat a Láb-kölcsönakció kiterjesztésére. Az OTI és a MABI tartaléktőkéjének fokozottabb igénybevételével lehetővé válik hogy a hazatért Erdély építői is a Láb-kölcsönhöz jussanak. Ezzel kapcsolatosan Erdély hazatért területeire a tatarozási hitelek akcióját is ki akarják terjeszteni. Szó van arról, hogy első sorban a gyárüzemek közvetlen közelében mozdítják elő a munkáslakótelepek építését.

LANA R.T.
nagykereskedés

Budapest, Deák Ferenc-utca 16

Belföldi és külföldi férfi- és női gyapjuszövetek és bélésárúk nagy választékban

* Amit ma megtehet, ne halassa holnapra, mert december 5-én van a m. kir. Államsorsjárték húzása, s ha elfelejti megvásárolni a sorsjegyet, úgy azon nem vehet részt, pedig a főnyeremény 40.000 ar. pengő.

SULYOS AUTÓGAZOLÁS A GILÁNYI-UTON. Nagyvárad. Saját tud. Sulyos autógazolás történt tegnap reggel a Gilányi-uton. A kora reggeli órákban Kiss Béla nagyváradi Lovas-utca 27. szám alatti lakos teherautójával elgázolt két szolgálatot teljesítő rendőrt. Mindkét rendőr sebesülése súlyos, annyira, hogy a kórházba kellett ápolás alá venni őket. A rendőrség szigorú vizsgálatot vezetett be az ügyben.

FERENCJÓZSEF
KESERŰVIZ

Élelmiszer-jegyek Finnországban. Helsinkiből jelentik: (NTI) Finnországban november 24-től kezdve jegyre szolgáltatnak ki húst és husneműket. Az első tíz napon egyenként 500 gramm húst vagy husneműt adnak. Finnországban tej is csak jegy ellenében lehet kapni. (MTI)

Országzászló avatás Torján. Torjáról jelentik: Felemelően szép ünnepség keretében tartották meg Torján az országzászló avatást, amelyre a szomszédos községek magyarsága is nagy tömegben vonult fel. A visszatérés öröme a hősök emlékművét is felállították a községben s az emlékmű közelében helyezték el az országzászlót is. A torjaiak a római katolikus templomból ünnepies körmenetben vonultak fel az országzászló avatására, s messze zugott a régi egyházi ének: „...Uram, irgalmazz nekünk!” A község háza előtt megállt a felvonuló néptömeg: itt vették át az országzászlót, amelyet valóságos diadalmenetben vittek az emlékműhöz, ahol a torjai plébános mondott ünnepi beszédet, majd alkalmi szavakat emeltek a nap jelentőségét. Végül a hősök emlékművének megkoszorúzása következett s az összegyűlt lelkes magyar néptömeg a székely himnuszt énekelve oszlott szét.

Az Erdélyi Római Katolikus Népszövetség 1940. november 27-én délelőtt 11 órakor tartja intézőbizottsági ülését Kolozsváron a Katolikus Kör emeleti termében Farkas u. 7. szám alatt, amelyre az intézőbizottsági tagokat tisztelettel meghívja. Ugyanott az intézőbizottsági ülés után déli 12 órakor lesz az Erdélyi Római Katolikus Népszövetség évi közgyűlése, amelyre a tagozatokat s az erdélyi Római Katolikus Népszövetség minden tagját tisztelettel meghívjuk. Az Erdélyi Római Katolikus Népszövetség Központja.

Legszebb, legelőcsőbb fényképek
RÓNA fényképezésnél
Nagyvárad, Teleky-utca 4.

A menekültek segélyezésére újabb beérkezett adományok. A város népjóléti ügyosztályához a menekültek segélyezésére újabb a következő adományok érkeztek: Schwartz N. Pável utca 21. szám 5.20 pengő, Gerhardt férifiszabó 20. A menekültügyi kormánybizottságtól 600. Nyiregyházi Arpad Vezér zenekar 25. Nagyvárad napilap gyűjtése 68. Arpad Vezér zenekar által adott gyűjtésből 133.68. Farkas István Apolló drogéria 30. Plessz Giza adománya „Nagyvárad” utján 28. Lőrincz Mór Nagyvárad utján 8.33. Lehoczy József, Nagyvárad utján 10. dr Kaczián Kálmán menekült gyermekek felruházására 50. Spitz János 100. Vétzy Viktor 5. Moldován Szilvia és Nelly 7 pengő. — A menekülteknek cipővel és talpalással való ellátása az eddig befolyt adományokat teljesen felemészítette, ennélfogva újabb adakozásra kérjük fel a közönséget, főként azokat, akik eddig semmivel sem járultak hozzá a menekültek segélyezéséhez, de ez módjukban állott volna.

Az „Órszem” telefonszámja 10-77.

Frenczel Sándor
üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár
Épület üvegezés
Képkerekezés

Nagyvárad, Szt.-János utca 44
Telefon: 19-13

Jön!

A magyar irodalom remekművéből a magyar filmek remekműve lett. Csupa feszültség! Izgalom! Szenvedély! Három emberszerelmi vihara a

Jön!

Az Apolló filmszínházban

Halálos tavasz

Az Apolló filmszínházban

Jön!

Főszerepben: Karády Katalin, Jávor és Szörényi Eva
Jegyelővétel egész héten d. e. 11-1 között és egész délután.

Jön!**Rendelet, hirdetmény****Visszakapta önkormányzatát a nagyváradai Tüdőszanatórium**

Nagyvárad város katonai parancsnoka 5996—1940. szám alatt az alábbi határozatot közli:

Határozat

A kérelemnek — közegészségügyi előadóm-nak, a tisztí főorvosnak javaslatára helyt adok és 5264—1940. számú 1940. november 6-án kelt rendeletemet hatályon kívül helyezem a következő feltételek mellett:

1. A szolgálati szabályzat helyett haladéktalanul új alkotandó, mivel az ellenkezik az alapszabályok rendelkezéseivel (pld. az alapszabályok 12. §-a a sanatóriumi igazgatót csak 3 évre engedi megválasztani, a szabályzat ezzel szemben életfogytiglani kinevezésről beszél).

2. Nem hajtották végre az alapszabályok 16. §-át abból következően, hogy 1924. óta nem alkoták meg a pénz- és vagyonekezelés végrehajtási utasítását. Ez szintén mielőbb megalkotandó és az alapszabály ez a része a jövőben betartandó.

Addig is a felügyelőbizottság nemcsak a könyvek formai és összeadási állapotának megvizsgálásával foglalkozzék, hanem a pénz- és vagyonekezelés céljaitól is.

Itt rendelem el a sanatórium elhanyagolt szennyvíz-elvezető főcsövének a kicserélését, mi-

Keresztény.

Megbízható

Csüllög és Barna

Special egyenruha és úri divat szabóság.
Egyenruházati cikkék

Nagyvárad, Mezei Mihály-utca 4

Figyelmes kiszolgálás!

vel a szennyvíz az épület északnyugati sarkán az alapfalakon keresztül az udvarra szivárogo, ami közegészségügyi kihatásnak számíthat.

3. Haladéktalanul rovatos költségvetés készítenő és a jövőben személyi járandóságok és dologi kiadások terhére nem folyósíthatók. Mivel sem a választmányi, sem a közgyűlési jegyzőkönyvekből nem tűnik ki, hogy a sanatóriumi igazgatónak milyen mértékben volt joga önmagát és orvosait jutalék címén dotálni az élelmezés és drágasági segélyrovat terhére, sőt több évre visszamenőleg még az elvi felhatalmazásnak sincs eddig nyoma, ez további kivizsgálás és jelentés tárgyát képezze az egyesület részéről.

4. Az utalványozás joga az egyesület ügyvezető igazgatóját, vagy ha ilyen nincs, az ügyvezető alelnököt illeti meg az egyesületi pénztáros közbejöttével. A sanatóriumi igazgató nem gyakorolhatja az egyesületi ügyvezető jogait, vagyis jövőben önmagának nem utalványozhat. Az egyesület ügyvezető igazgatója a sanatórium igazgatója részére időnként ellátmányt folyósít, aki azt az intézet gondnoki hivatala útján a rovatos és alrovatos költségvetés keretén belül használhatja csak fel.

5. A sanatórium pénzszekrényének kulcsa a jövőben a sanatóriumi igazgatónál nem állhat.

A tartalék-kulcsot is csak az egyesület ügyvezetője őrizheti lepecsételt borítékban.

6. Az alapszabály egyes pontjai módosításra szorulnak, mert benne ellentmondások látszanak. Ezekre a tisztí főorvos reá fog mutatni.

7. Ezen rendeletem végrehajtására 30 napi határidőt engedélyezek.

Mindaddig, míg ezen átszervezések be nem fejeződnek, a tisztí főorvos és az általa beállított titkár és pénztáros segítsége igénybe veendő.

Nagyvárad, 1940. november 21-én.

Vitéz Rajnay Károly, s. k.
tábornok, városi katonai parancsnok.

LIFT
HAVERLAND
BUDAPEST

M. kir. szabadalmazott emelőgép, felvonó és vasszerkezetek gyára.
VIII. Nap-u. 22.

Hatósági ellenőr kinevezése

M. kir. Nagyvárad városi katonai parancsnok 6402—1940. kat. közig. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Tudomására hozom Nagyvárad város közönségének, hogy a Fulger és Florenz gyárakhoz, Sáncz u. 11. és Gillányi u. 6. Nagyvárad, Kiss István okl. gépészmérnököt ideiglenes hatósági ellenőrt neveztem ki. — Dobozy György hatósági ellenőrt nevezett üzennél viselt hatósági ellenőri állásától felmentettem.

Nagyvárad, 1940. november 21.

Vitéz Rajnay Károly, s. k.
tábornok, városi katonai parancsnok.

Az idej Osz meglepetése a

Dréher Haggenmacher Nagyváradai Sörgyár r.-t.**Szent László söre**

Mindenütt kapható!

Utólérhetetlen minőség!

Fogtechnikusok iparengedélyének megvonása

A m. kir. Nagyvárad városi katonai parancsnok 7349—1940. kat. közig. szám alatt az alábbi határozatot hozta:

Nagyváradon működő összes fogtechnikusok iparigazolványát mai nappal megvonom s utasítom őket, hogy képesítési igazolványaik heterjesztése mellett kérjék 24 órán belül az iparengedély újbóli megadását.

Ezen határozatomról értesítést kapnak:

M. kir. tisztifőorvosi hivatal.

Iparügyi előadó.

Ipartestület révén, valamennyi fogtechnikus.
Nagyvárad, 1940. november 22.

Vitéz Rajnay Károly, s. k.
tábornok, városi katonai parancsnok.

Felhívás a háztulajnosokhoz

M. kir. Nagyvárad városi katonai parancsnoksága 7368—1940. szám alatt a következő rendeletet adta ki:

Felhívom mindazon házak tulajdonosait, akiknek ingatlanai új utcajelzőtáblával ellátott utcákban vannak, hogy az érvényben levő építési szabályrendelet 125. §. értelmében folyó hó 26-ig bezárólag szabályszerű házzsámítáblákat rendeljenek meg a helybeli Turul és Iván Testvérek, Vitéz utca 34. szám alatti üzemből.

A táblák árát árlejtés megtartása után 2 pengő 30 fillérben állapítottam meg.

A régi spialter házzsámítáblákat fenti vállalkozók bruttokilogrammonként 70 filléres árrban váltják be.

Az említett határidő eltelte után a városi mérnöki hivatal össze fogja irni azon háztulajdonosokat, akik jelen rendeletnek eleget nem tettek és hivatalból fogja a szükséges házzsámítáblákat megfelelő költségtöbblettel az érdekelt háztulajdonosok terhére elkészíttetni, mivel a fenti alacsony ár üzemtechnikai okokból csak tömeges öntés esetében tartható be.

Nagyvárad, 1940. november 22-én.

Martini ezredes s. k.
városi katonai parancsnok h.

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank

Alapított 1841-ben
kelt királyi szabadalomlevéllel.
Alaptőke és tartalékalapok:
P 51,600.000

Nagyváradai Fiókja: Bémer-tér
Telefon: 10-31. Sörgőnyom: „COMMERZ”
Ingatlanokra előnyös kölcsönöket nyújt.
Bankszerű hiteleket folyósít.
Betéteket előnyösen gyümölcsöztet.
Foglalkozik a banküzlet minden ágával.

Emlékezzünk...

1914. november 24. A volt győri 19. közös gyalogezredbeli Gubics György tizedes válságos helyzetben öntevékenyen véghezvitt hőies rohamvezetésével és kimagasl5 bátorságával tünt ki a Krakkó-Czesztochowa-i csatában.

Ezen a napon a Krakkótól északnyugatra fekvő Szuloszawa-nál az oroszok behatoltak az ezred állásába. A derék tizedes a veszély láttára, legott összeszedett vagy 30 embert és fergetes rohammal az oroszokat a már elfoglalt állásukból kiverte, 50 embert pedig foglyul ejtett.

Ez alkalommal súlyosan megsebesült és sebesülése következtében félkarját el is veszítette.

Méltó jutalomként az arany vitézségi érmet kapta.

SZINHÁZ

Őszinte beszámoló az Ördöglovasról

Nagyvárad. Saját tud. Kálmán Imre Ördöglovas című operettjét mutatta be pénteken este a színház. Az operettet sikerre vitték a szereplők, pedig az előadásnak, amely sok helyen vontatott, nehézkes volt, komoly kirívó hibái és voltak. Mindenekelőtt a színészek nem tudták szerepüket s egyesek közülük — csaknem kizárólag a sugóra támaszkodva — semmi életet, semmi lendületet nem tudtak a szerepükbe vinni. Ez alkalommal a zenekar is egyenletlen volt és nem volt meg a kellő összejátszás a kórusal sem. Az általános és népszerű ügyefogyottak voltak is primitívek, kinosan ügyefogyottak voltak, jöllehet a görögök között van néhány ügyes és igénykérő táncos. A rendező hibája az a kétségbeesett izléstelen kép a második felvonásban, amikor az elszakadt erdélyi városok tábláival felvonul a népség s a magyarság legszentebb ügyéből operettkomédiát csapva, valóságilag profanizálja azt. A szereplők közül elsősorban D. Kovács Józsefet kell megemlíteni, meleg énekhangja, behízelgő, kedves játéka őszinte sikert aratott most is. Laki Tóth Erzsébet szép énekel, de játéka életlen, erőltetett. Sajnos, a szép Sivó Mária és a szimpatikus Kamarás Gyula ez alkalommal nem tudták szerepüket. Rossz József — rossz volt. Még Nagy Ferenc, Bihari Zoltán és Komlós Juci játékában volt a legtöbb élet, sajnos azonban, táncolni ők sem tudnak. Végül pedig a rendező fővására kell írni, hogy az ugynevezett történelmi operett egyes jelenteinek beállítását, valamint az egyes tablók, de még a jelmezek is állandóan és zavaróan az Erzsébet című operettre emlékeztetnek. A jelmezek különben szépek, a díszletek színesek és hangulatosak.

Mindent egybevetve: a közönség joggal várhat színvonalasabb, jobb előadást, a színház pedig, amely más alkalommal már bizonyította, hogy áldozatos munkával jobbat is tud produkálni, joggal várhat nagyobb közönséget. (—)

Deutsch Mór és Fiai

férfi, fiu-ruha és bundaneműgyár
Budapest, Károly király-ut 28
(Közp. Városháza)

Eladás nagyban és kicsinyben
Nagymagyarország legrégebbi cége

A színházi iroda közleményei:

— Az Ördöglovas óriási sikere. A tegnap este bemutatott Ördöglovas nagyoperett minden eddigi sikert fölülmúlt. Az előadás az operett együttes csúcsteljesítménye. A szereposztás ragyogó, a fővárosi díszletek, amelyeket Kovall József, a budapesti Nemzeti Színház díszletfestője festett, bámulatba ejtették a zsúfolt ház közönségét. A szebbnél-szebb ruhák, a nagy statisztéria olyan festőit nyújtottak, amilyent a nagyváradai színpadon rég nem láttak. Kálmán Imre az Ördöglovas operettjével talán a legnagyobb sikerét aratta, ami mit sem bizonyít jobban, minthogy a darab Budapesten a legtöbb előadást érte meg a Kálmán operettek közül. A kedves szövevényes szöveg, a melódikus muzsika olyan sikert értek el, hogy minden egyes számot többször kellett ismételní, valamint a felvonások után számtalanszor hívták a függöny elé a szereplőket. Az Ördöglovas jött és győzött, amit mi sem bizonyít jobban, mint az, hogy a többi előadásokra tömegesen vásárolják a jegyeket. Az Ördöglovas még szombat este 9, vasárnap délután 5, vasárnap este 9, valamint hétfőn és kedden este 8 órakor lesz a színház műsorán, mindenkor rendes helyárrakkal, a bemutató parádés szereposztásában. Jegyek minden előadásra válthatók a színház pénztáránál.

Heti műsor:

Szombat este 9 órakor: **Ördöglovas**, Kálmán Imre nagy operettje. B. hérlében.
Vasárnap délután 5 órakor: **Ördöglovas**.
Vasárnap este 9 órakor: **Ördöglovas**.
Hétfő este 8 órakor: **Ördöglovas**.
Kedd este 8 órakor: **Ördöglovas**.

A mozgóképszínházak műsora:

APOLLÓ: FÜSZER ÉS CSEMEGE.
BELVÁROSI: TOPRINI NÁSZ.
DORIAN: HOTEL KIKELET.

Elővirágból készítették el a nagyvárad vasuti kertészek Magyarország cimerét

Saját tud. A Horthy Miklós uton, a vasutállomás épületeinek parkjában, mint egy gyönyörű himzés, elővirágból pompázik Magyarország cimere. Az elragadó látvány állandóan nagy tömeget vonz magához s a közönség gyönyörködve szemléli a kilenc méter átmérőjű kertészremeket. A virágcimert Szilágyi Sándor MÁV vezető-kertész tervezte és készítette el Tönkö György kertész segítségével. Szilágyi Sándor nagy lelkesedéssel mondja el, hogy a virágcimer álmának a megvalósulását jelképezi. A visszatérés emlékét hirdeti a magyar földön. A magyar lélekből fakadó, szívderítő látvány a bukszusokkal szegélyezett, sárga szalmavirág Szent István keresztje, piros-fehér-zöld virágokkal körül tüzdelve. Színes kavicsokkal van körül tüzdelve, festett bukszusokkal és százsorszáppal van beültetve a kettős kereszt, a harmas hegy nemzeti színű sperguliákból és évelőkből pompázik. Erdekes jelenség, hogy a babér a beültetés után nyomban virágzásnak indult s kis piros gyümölcsei már a cimerben ékeskedik. A cimert apró fehér kövek ölelik körül a következő felirattal: „Az igazság akarata győzedelmeskedett”. — Másik oldalán: „Szent István koronájához visszatértünk”. A cimert tavasszal szőnyeg-növényekből újra elkészítik.

Arcáhiadetek

Szavanként 10 fillér, állást heresóknék 25% kedvezmény

Lakás

Fűszer üzlethelyiséget keres lehetőleg a Bémer téren vagy hasonló helyen a Nemzeti Önállósítási Alap kölcsönével dolgozó keresztyén magyar kereskedő, ki Bihar megyéből szándékozik áttelepülni Nagyváradra. Az üzlethez berendezés és megfelelő lakás is kell! Cim a lap kiadóhivatatalában.

Keresek kiadó

2-3 szobás komfortos, kertés magánházat keresek bérbe a központhoz közel. Vekerdy Kálmán ingatlanforgalmi irodája, Nagyvárad, Széles utca 28.

Vasuti tisztviselőktől

Kiadó szépen butorozott szoba, fürdőszoba használattal. Esetleg butorozatlanul konyhával. Megtekinthető: délután 3 órától. Balan utca 1. ajtó 5.

Kiadó

5 szobás modern lakás Csengeri utca 3. Értekezni Victoria Banknál.

December 1-re

fiatal házaspár féregmentes, száraz egy szoba, konyha, kamarás lakást keres Nagyváradon. Cimeket sürgősen kérünk a kiadóba.

Adás-vétel

Zseurolet

autó (áramvonalas). — Iparral egészben vagy felelően eladó. Rákóczi ut 26. Házfelügyelőnél.

Valódi

perzsabunda eladó. — Megtekinthető délelőttönként Lukács György utca 40.

Eladó

csempekályha gyárhoz gépfelszerelés Kolozsvárott. Ajánlatok dr. Bódis, Mezőtelep.

Eladó

50 hl. kiváló minőségű saját termésű óbor. Evjárat 1934-1939-ig. — Bertsey György utca 13. (v. Menház u.)

Művészi kivitelű tisztá gyapju

magyar perzsák

nagy választékban. Szőnyegjavítás, tisztítás székszerűen

Csekő

Teleki-utca 56.

Eladó

magánház. Kálvária u. 132. szám.

Halálozás

miatt jömlenő cipőfelsőréskészítő műhely, teljes felszereléssel eladó. A házban bőrzület is van. Cim a kiadóban

Éttermi

és kávéházi asztalokat veszek. Ajánlatok Kapucinus u. 3.

Eladó

jókarban levő sötétkék gyermekkocsi. Halász u. 27. szám. Krajnik.

Hencserek

állandóan raktáron. — Samarjai kárpos, Rimánóci-utca 12.

Különféle

Anyországból

áttelepülő keresztyén fűszer és vegyeskereskedő keres Nagyvárad területén fűszerüzlet-helyiséget esetleg kisebb házzal együtt, melyet meg is venne. Sürgős válaszokat e lap kiadóhivatatala továbbít. Az üzlet illetve ház lehet mellékutcán is.

Ruhatárak,

Vendéglők. Kenyérüzlet. Fűszerüzletek kiadók. Üzletberendezések eladók. Székei, Magyar utca 3.

Egészséges és beteg, karcsú és molett nő egyaránt megtalálja, amire szüksége van. Jóságos, tartós és a beteg szerveket jól tartó egészségügyi fűzőt éppúgy, mint a legmodernebb szabású divatfűzőket valódi plasztikus formákat adó melltartókat

Kovács Sándorné

fűzőszpecialistánál

Nilgesz telep, Sinaia utca 4., aki évtizedek óta szerzett gyakorlatát és tapasztalatait gyarapítja, bővíti s megrendelőit lelkiismeretesen szolgálja ki.

Cirokból készül az új rizspótló-anyag. Budapestről jelentik: Ertesülésünk szerint a már bevezetett búzából készült buris, riza és rizóka mellett rövidesen negyedik rizspótlót vezetnek be a piacon. Az új készítményt, amely cirokmagból készül, ciris néven hozzák forgalomba. A ciris gyártására Orosházán vállalatot alapítottak. Az ország ezévi cirokmag termése 500 vagon, amelyből 100 vagon exportra került, 100 vagon pedig baromfi eleségül használnak fel. A megmaradó 300 vagon cirokmagból szándékoznak cirist készíteni. Ezen az uton körülbelül 180 vagon új rizspótló-készítmény várható.

* **Orvosi hír.** Dr. Klein Gyula orvos, Szaniszló utca 69. szám alatt orvosi rendelését tovább folytatja. Rendel délelőtt 9-11-ig délután 3-5-ig.

Magyar
urinők ruháikat Katona Bóskénél varratják, Katolikus Kör épület.

Társat

keresek cipőüzem és üzlet folytatásához, kinek 6-7 ezer pengő készpénze van. Holdvilág utca 4.

Német, magyar

tanítónő zongora tanítással is órát ad, — házhoz is megy, valamint polgári iskolára is előkészít. Helene Bayer, Kapucinus utca 17. fdszt. 6.

Elcserélném

Balassa-tér 10. számú házamat Romániában lévő hasonló értékkel. Érdeklődni Hitler utca 47. háztulajdonosnál.

Dán-dogg

him, fekete színű, 5 hónapos, eladó. Gyár u. 31. szám.

Sürgősen

eladó 2 szobás, minden komforttal ellátott gyönyörű szép új magánház 12500 pengőért. — Eladó még sok kisebb, nagyobb házak, szőlők és birtokok, Vekerdy Kálmán ingatlanforgalmi irodája, Nagyvárad, Széles utca 28.

Férfi

ruhákat legjobban Mágori készít. Katolikus Kör épület.

Ezüstözést

tartós kivitelben, mindenféle éttermi, kávéházi, háztartási és ipari tárgyra jutányos árban vállalom. Farkas Pál galvanizáló üzeme, Csáky István (v. Körös) utca 25.

Babák

javitását vállalom, olcsó babák kaphatók. Horthy Miklós utca 11.

Tollfosztást

vállalom 60 leier kilóját. Kovács Ferencné, Óssi-tér 21.

PUHA ÖLMEZ

állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t.

KIADÓTULAJDONOS:

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA RT

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó:

Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc

a Szent László-nyomdát igazgatója